

Ново-накопичені

ВІСТНИК

О. Д. В. У.

МІЯЧНИЙ

О. Д. В. У.

БЕРЕЗЕНЬ

1934 Р.

ЧИСЛО 18.

ЦІНА
15 центів.

РІК 3.

ОРГАНІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
В АМЕРИЦІ.

ВИХОДИТЬ В НЬЮ-ЙОРКУ, Н. Й.

Вельмишановні Читачі „Вістника О.Д.В.У.“!

Наші національні бажання ярко висловлюються у нашому „ВІСТНИКУ ОДВУ“. Він пише про усі ці наболілі наші справи, які є мотивом нашої тяжкої боротьби з ворогами; він піддержує активність нашого революційного фронту проти займанців; він закликає нас стати в боеві кадри проти ворогів.

Сама відзнака тризуба з мечем на окладинці, мимоволі закликає кожного до мести за кривду народу, а зміст його підбадьорує душу та витягає із дрімоти хочби найбільше духово заспаного. Так уже півтора року він проповідує нам здорове слово — слово розправи із наїздниками наших Рідних Земель.

Та виходить він тільки раз у місяць, а перед нами великі завдання, які треба реалізувати якнайскорше. Треба запізнавати наше громадянство із тими новими подіями, які мають місце в революційній боротьбі нашого поневоленого Українського Народу, треба підготувати його до скоро наближаючогося дня зриву та на прийняття власної Української Держави.

„ВІСТНИК ОДВУ“ за свій короткий час здобув собі симпатію нашого громадянства, яке заохочує нас тепер до видавання його як ТИЖНЕВИКА. Це діло ми тепер беремося реалізувати.

Тому взиваємо всіх Читачів „ВІСТНИКА ОДВУ“, а передовсім членів ОДВУ до співпраці з нами! Приєднуйте нових передплатників! Перешліть свою залеглу передплату! Жертвуйте лепту на пресовий фонд! А таким чином допоможете нам перемінити „ВІСТНИК ОДВУ“ в тижневик та поширити його так, щоб він був у кожній українській хаті.

— :: —

АДМІНІСТРАТОРИ „ВІСТНИКА ОДВУ“!

На Вас особливо лежить обов'язок, щоб започатковане нами діло перевелось якнайкраще! Докажіть, що Ви є членами ОДВУ, які все вміють успішно довести почате діло до кінця! В нас ніколи не було того дешевенького слова: „не можу“ — так і тепер його в нас не сміє бути!

Наш журнал „ВІСТНИК ОДВУ“ має стати тижневиком! Цей клич мусить стати дійсністю! Спішіть усі до праці над розбудованням „ВІСТНИКА ОДВУ“! Не тратьте ні одної нагоди, щоб не придбати нових передплатників! Тямте, що відповідальний за цей клич є кожний з нас!!
ЗА ГОЛОВНУ АДМІНІСТРАЦІЮ „ВІСТНИКА ОДВУ“ В НЬЮ ЙОРКУ:

О. Гаврищенко,
Микола Новак.

УВАГА! Річна передплата тепер виносить \$1.50, а поодиноке число 15 центів. За зміну адреси треба надіслати 10 цнт. (в значках поштових) на адміністраційні розходи получені зі зміною адреси. Всяку кореспонденцію слати на адресу:

VISTNYK "O. D. V. U."

P. O. Box 13, Sta. D., New York, N. Y.

ВІСТНИК „О.Д.В.У.“ Vistnyk of O.D.W.U.

(ОРГАН ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ).

ВИДАЄ ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА „ОДВУ”
В НЬЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Виходить що-місяця. Річна передплата \$1.50,
поодинокі число 15 ц.

(A MONTHLY JOURNAL OF THE ORGANIZATION
FOR THE REBIRTH OF UKRAINE)

FOUNDED 1932

Published by the Executive Committee of O.D.W.U.
in New York, N. Y.

Subscription Rates: 15 Cents a Copy.—One Year \$1.50.

VISTNYK OF O.D.W.U.—P. O. BOX 13 STA. D., NEW YORK, N. Y.

Ч. 18.

Місяць Березень 1934.

Рік 3.

ПРОВОДОВІ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ, ВОЄННОМУ ГЕНЕРАЛЬНОМУ ШТАБОВІ, ВСЕМУ ЧЛЕНСТВУ О.У.Н., ЧЛЕНСТВУ О.Д.В.У., ВСІМ ОРГАНІЗОВАНИМ ЧАСТИНАМ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО ТАБОРУ, ВСІМ БРАТНІМ НАМ ОРГАНІЗАЦІЯМ, ПРИХИЛЬНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ ТА ВСЕМУ НАЦІОНАЛЬНО НАСТРОЄНОМУ ГРОМАДЯНСТВУ В АМЕРИЦІ,

З НАГОДИ ВЕЛИКОДНИХ СВЯТ
складають ширі желання

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У. і АДМІНІСТРАЦІЯ „ВІСТНИКА ОДВУ”.

ПРИБУВ З КРАЮ ДЕЛЕГАТ О.У.Н. — ОМЕЛЯН ГРИБІВСЬКИЙ.

ДО ВІДОМА ВІДДІЛАМ О.Д.В.У. І ВСЕМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ В АМЕРИЦІ

Отсим повідомляємо, що в половині березня прибув до нас від давна очікуваний гість з краю — відпоручник Організації Українських Націоналістів, добр. ОМЕЛЯН ГРИБІВСЬКИЙ, добре відомий всій нашій Еміграції в Америці із попереднього свого тут побуту в 1930-1931 роках, зараз по кривавій „пацифікації”.

Прибуваючи від могутньо вже розвиненого та закріпленого на всіх Українських Землях УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ, він, як представник цієї суверенної української сили та нашого Проводу, який нею кермує, прибуває знову до Української Еміграції в Америці, щоби: ознакомити її з революційним станом на Українських Землях, скріпити український націоналістичний рух в Америці, пригадати нашій Еміграції на ці завдання, які вона має сповнити в нашому революційному процесі та — в першій мірі — перелляти в неї цього бадьорого, могутнього духа — духа молодого покоління Українських Націоналістів, що його привіз із нашого народнього бойового фронту.

Еміграція наша зготовити йому повинна належний привіт!

Добр. Грибівський виступатиме у всіх наших громадах в Америці. Вбільших громадах він виступатиме перед масовими здвигами нашого громадянства, які підготовлюються на протязі біжучого року. Як найширші круги нашого громадянства мусять мати можливість користати з його цінних рефератів, які він виголошуватиме на тему: „УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТ, ЯК ОДИНОКА ДЮЧА СИЛА НА ШЛЯХУ ДО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ”.

Всякі запрошення на виступи добр. Грибівського на визначних громадянських зібраннях та народніх маніфестаціях треба СЛАТИ НА ПОВАЖНИЙ ПРОТЯГ ЧАСУ НАПЕРЕД, НА АДРЕСУ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ О.Д.В.У., щоб тим уможливити вчасне переведення змін в пляні його виступів.

Всі відділи О.Д.В.У. в Америці мусять пам'ятати, що на них спадає обов'язок успішного переведення всіх тих громадянських зібрань і маніфестацій, які спочиватимуть в їх руках, а на яких виступатиме делегат Грибівський.

У всіх місцевостях, де є відділи ОДВУ, перед публичними промовами добр. Грибівський матиме організаційні збори із самими членами відділів.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

Теодор Свистун.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЯК ПРОВІДНИК

(В сторіччя роковини його народин).

1814—1934.

„Він був хлопським сином а став князем у царстві духів, Він був кріпаком, а став великою силою у царстві людської культури”.

Так оцінив Тараса Шевченка другий хлопський син, український письменник і вчений, Іван Франко.

Тарас Шевченко вийшов велитнем з найбільше кривдженої верстви нашого Народу. Шевченка зродила душа Українського Народу.

Доля Тараса Шевченка є відбиткою долі Українського Народу.

Нема ні одної громадської групи між нами, яка не вважалаб Шевченка за свого провідника. Він оден зумів нас обєднати і він є одним дотепер, що обєднує нас під синьо-жовтим прапором в одну націю. Тому то для Українців він все буде велитнем. Бо він серце Українського Народу. Бо він мозок Українського Народу.

І коли ми, як нація, ще до тепер сумніваємося, яким способом скинути із себе вороже пановання над нами, то звертаймося до Шевченка і слухаймо, що він нам наказує.

Шевченко, цей невмиручий провідник наш, ще 1845 року так нам сказав:

„Ставайте — кайдани порвіте

„І вражою, злою кровю волю окропите”.

Ми одначе, як нездисципліновані одиниці Великого Народу, не слухали і не слухаємо того наказу. Хоч ми в захваті випикуємо ті революційні слова на перших сторінках наших газет, то все таки наказу не виконуємо. Ми радїб розірвати кайдани, але... якби то так чужими руками, бо якже ми самі моглиб „вражою, злою кровю волю окропити”? Ануж ще хто подумає, що ми некультурні. Нам якось вигідніше послухати тих, що нам наказують свою кров проливати в інтересі чужих, в інтересі Москви чи Польщі.

На згадку про ворогів, Москалів та Поляків, ми розкладаємо руками. Якже то так можна, щоб воювати на два фронти? — А Шевченко був першим, що кинув клич „проч з Москвою та Польщею!” Але ми собі цей клич легковажимо. Ми задеклямуємо його, але в чин не переведемо.

В нас дотепер „кидаються кайданами, правдою торгують і Господа зневажають”.

Ще дотепер між нами мають місце „раби, підніжки і грязь Москви”, ще дотепер „варшавське сміття” затроє українське повітря.

Ще дотепер, маючи Шевченка і досвід визвольної боротьби, батьки наші „лять свою кров добру, не чорну, за Москву і Варшаву”.

І оті батьки дальше „передають своїм дітям свої кайдани, свою славу” бо вчать нас бути льоальними супроти ворогів наших і жити в мирі з тими, що нам на шию шнурок закладають.

І дальше наші „земляки пруться на чужину шукати доброго добра, добра святого, волі, братерства братнього”, — в третім і другім інтернаціоналі.

І принесли нам — отого братерства братнього з чужого поля — „великих слів велику силу” і в додатку хліб нам забрали, що тепер з голоду дохнем.

Висліди того братерства братнього ось такі:

„Доборолась Україна
„До самого краю.
„Гірше ляха, свої діти
„Її розпинають”.

Ось характеристика наших часів. Від смерти Шевченка вже минуло 73 роки, а ми ще нічого не навчилися з того, що він вчив.

Тому Тарас Шевченко є не лише найбільшим генієм-поетом України, але і батьком організованого Українського Націоналізму, бо Український Націоналізм йде його слїдами. Бо чи треба нам шукати аж нових пророків, нових носіїв правди, щоби знати кудою йти?

Кличі Тараса Шевченка вказують нам шлях, яким маємо йти, і способи, яких маємо вживати, щоби осягнути той ідеал, до якого стремимо.

Першим кличем Шевченка є

„БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ!”

Тільки тяжкою, крївавою боротьбою добудемо право своє. Треба в морі ворожої злої крові окропити свою волю. На бік сентименти, культурництво. В нашій крові купаються вороги від столїть; пора нам скупатися в їх крові. А тоді, коли скупаємося в ворожій крові, пїрвемо кайдани, станемо господарями на своїй землі, тоді будемо говорити про культуру, про мир і братерство.

Другим кличем його є

**„СВОЮ УКРАЇНУ ЛЮБІТЬ, ЛЮБІТЬ
ЇЇ ВО ВРЕМЯ ЛЮТЕ”.**

Боротьба за наше визволення буде успішна тільки тоді, коли буде просякнена безмежною, фанатичною любовю до України. Бо така любов буде підтримувати нас у часах зневіри, пригноблення і умучення. З фанатичною любо-

вю до України будемо йти на смерть за волю нашу свідомо і без жалю.

Третім кличем Шевченка є

**„ОБНІМІТЬСЯ БРАТИ МОЇ, МОЛЮ
ВАС, БЛАГАЮ”.**

В часах лихоліття цей клич дуже важний. Доки нарід наш в неволі, доти не сміє бути в нас братерської ненависти. Тепер нас лучить оден великий ідеал: „Українська Самостійна, Соборна Держава”. В своїй державі заведемо такий лад, який буде виходити на користь найбільшого числа нашого народу. Щоби такий лад завести, треба вперед здобути Волю України. Тому немає сенсу тепер, коли ми всі в ярмі, оден другому очі виколувати.

Четвертим кличем є

**„УЧІТЕСЯ, БРАТИ МОЇ, ДУМАЙТЕ,
ЧИТАЙТЕ”.**

бо як будете вчитись так як треба, то і мудрість буде своя. Наука поможе освідомити нас. Знову може прийти такий час, що хтось поставить нам питання: „хтож ти такий?”, на яке без своєї науки відповідаємо: „я не знаю, нехай німець скаже”.

Коли послухаємо тих кличів Шевченка і переведемо їх в чин, то

„Порвем кайдани і не страх,
„Огонь і кров ми на розправу
„Внесем у вражії оселі.
„Зітхання наші невеселі
„З неситістю катів умруть.
„І наш святий закон і ярово
„В степах широких оживуть”.

ФІКЦІЯ „ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ”

Певні людці з українських політичних кругів та їхні партії в останніх часах почали розтрублювати високопарний, а рівночасно і пустий як дзвін клич „за конгрес”, тобто — клич за „створення” суверенної влади, чи як хто хоче — „національного проводу” українському народові, через покликання до життя „Все-українського Конгресу”.

Клич цей зродився на ниві українського політичного крутіства, якого представниками є лідери наших ріжноманітно „розорієнтованих” політичних партій, і в короткому часі знайшов собі признання феноменального політичного помислу.

Зрієт його розмірів небувалої політичної проблеми припадає, як про це пишеться понище, на особливі часи.

Фахові „творці” української політики остаточно скристалізували своє переконання, що на теперішні часи українському народові потрібно спільного проводу у формі „народом вибраного” уряду, чи теж „парляменту”, який мав би в своїх руках всі справи народу та вівби його до відзискання своєї держави.

І видали вони своє рішення: скликати всеукраїнський конгрес з представників **всіх** політичних партій зі **всіх** українських земель.

В першій хвилі плян цей видається кожному зовсім здоровим помислом та льогічним вислідком шукання за розвязкою проблемі українського політичного обєднання. Але в своїй глибині він скриває нічого іншого, як тільки політичну глупоту, брак льогіки та абсурд, а що найголовніше — **нечувану гіпокризію**.

Бо чиж можливо, чи натуральним є **створити** верховну владу українського народу та ще й сподіватися, що вона буде заступати народові дійсний провід? Коли фізично можливим є та-

ку владу остаточно склітити, зато неможливим є, щоби вона вивязувалася зі завдання як дійсний провід нації.

Проектодавці того конгресу дали лише доказ безвартісности своєї політики та політики їхніх партій, — політики паперової: в них на папері розвязується всякі народні справи, на папері будується політичні комбінації та на папері визволюється Україну й будується українську державність. Тепер знову вони при помочі паперової методи бажать створити таку могочу річ, як **ПРОВІД НАЦІЇ!** —

Лишаючи на боці питання, чи намір створення такого національного проводу та сконсолідування при ньому народніх сил є щирий, ствердити треба, що **така концепція розминається із властивим поняттям про це, що є провід нації взагалі**.

Провід нації, це не є щось, що можна створити та наставити згори на протязі дня, чи у висліді одної конференції. Бо такий провід виростає із глибини самого народу, і не нагло, а на протязі певного часу та в певних специфічних обставинах. Він розуміє і відчуває душу свого народу — його духові і політичні бажання та стремління, він розуміє його положення в перспективі історичних часів. Він вилонюється враз із повстанням національної ідеї, яка дає вираз згаданим національним стремлінням. Бо не група людей, але сама ідея, яка вказує природні та властиві шляхи поступу нації, становить про суть національного проводу, а людьми-провідниками є ці, що є визначними носіями цієї ідеї.

Лише такий провід може знати, яким шляхом вести нарід до розвязки його проблем — тобто до реалізації його бажань та стремлінь. Політика такого проводу є згідна із сентимен-

том народу, а провідники самі є одноступками, що є першою і найважливішою прикметою дійсного проводу та запорукою успіху його політики.

Бо „вести” народ, це не значить присвоювати собі його політику, маніпулювати нею в негідний спосіб та накидати свої фантастичні концепції. Вести народ — значить давати справжню, здорову розв'язку його життєвим проблемам. Глибокі коріння проводу є заупущені в маси власного народу і тому кожний крок проводу в напрямі реалізації народних стремлінь починається від самого народу. В него є віра у сили свого народу та орієнтація на цілі сили. Такий провід є дійсним проводом нації.

Такого проводу ніхто не може наставити, а тимбільше не можна його зліпити штучно з противних собі ідеологічно елементів, — з представників цілої плеяди різнорізно орієнтованих політичних груп, які тепер існують на українському політичному небозводі. Бо тоді цей пропонований конгрес, чи нове верховне національне тіло не булоби нашим „парляментом”, як його декотрі вже задалегідь називають, але сталося різне, в якій мордувалиб себе навзаєм різні безглузді політичні напрямки. Тоді в цьому верховному тілі „парляментарувалося” не над добром народу, але щоби запевнити перемогу тій, чи іншій політичній концепції над іншими.

Вірити треба, що перші ініціатори цієї думки мали не злі бажання. Вони дійшли до переконання про потребу такого верховного українського тіла у своєму розпачливому скитанню в погоні за ідеалом консолідування нашого народу для спільної боротьби за визволення. Та у своєму заключенні, до якого дійшли, дали доказ своєї душевної пустоти. За проводом та за консолідуванням народу вони пішли шукати не на поле ідеї, як одинокого в світі природного чинника, що може консолідувати народ, — але на поле паперової політичної комбінації. Прямо годі подумати що їм могла впасти в голову думка створення такого конгресу, — нині, коли на світі парламентаризм вється в передсмертних корчах, коли ось в недовзі спалахне в цілому світі огонь нової війни і на якийсь час, а може й на все стрімголов полетять всякі парламенти, коли до цієї хвилини треба підготувати себе дорогою діла і консолідувати свої народні сили біля ідеї, яка репрезентує духа часу, — духа чину, сили, відваги та самопевності. Нині, коли в світі парламенти державні, що мають за собою право й силу, викликають проти себе реакцію мас й не можуть ніяк тими масами заволодіти, — нині якраз хочеться комусь створити український парламент, що не буде мати найменшого значіння в своїй недержавній нації, якої він не змусить ніякими, бо неіснуючими правами до слухання його й виконання його вирішень, та який в першій мірі не буде мати за собою сентименту загалу. Він тимсамим не буде мати жадного

значіння в очах чужого світа й тому є заздалегідь сказаний на загибель.

Одним словом — така концепція верховного тіла, без огляду на її вартість, є можлива лише в теорії.

Бо — ще раз треба це підчеркнути — проводу не твориться на конференціях, лише він виплекується. Провід здобувається, і тому, коли ходити о витворення українського національного проводу та консолідування біля нього всіх народних сил, то цього не доконається через скликання все-українського конгресу, але це доконається через змагання поодиноких українських політичних концепцій. Доперва коли всякі клясово-автономічно-федераційні напрямки в нашій політиці згинуть, коли згине ця „провідна верства”, котра веде політику рабства та пониження й в цей спосіб не дозволяє розвинути здоровому українському духові та не допускає до дійсного визволення з ярма; доперва коли лишиться одна могутча ідея та одна правильна політично-визвольна концепція, — а такою є ідея Українського Націоналізму — тоді доперва наступить повне консолідування народних сил біля одного проводу!

Справжнім проводом нашого народу є тепер **ПРОВІД УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ** і в цьому ніхто не має можності заперечити.

Найголовнішим і найцікавішим є питання: **яку політику буде вести згаданий конгрес?**

Проектодавці, котрі вже навіть постаралися о заснування комітету для реалізації цього діла та почали в Празі видавати періодичний орган „За Конгрес”, зробили все, що могли, щоби подати до відомо громадянству всі організації, які заявили вже за таким конгресом, щоби переконати громадянство про потребу такого конгресу та вкінці виложити завдання, які мавби конгрес виконувати; лише не зробили одного: не подали методів, якими конгрес буде працювати, попросту не подали, яка буде його ідеологічно-політична орієнтація.

Та коли лише приглянемося, хто розробляє клич за таким конгресом та які партії дотепер за ним заявилися (УНДО, УНР, соціал-демократи, гетьманці, деякі буковинські послі удівського покрою, канадійський СУС і тп., — голова комітету уенерівець Приходько), як також коли візьмемо під увагу факт, що це малаб бути легальна організація, така сама як не одна із теперішніх „легальних” партій, зложена із представників тихже партій, то маємо готову відповідь на питання про політичне та ідеологічне заложення пропонованого конгресу, як також можемо догадатися методів його праці. А саме — що **шлях пропонованого конгресу** **дальше вестиме через орієнтації на чужі сили та через угодовщину з ворогами.** Бо кудиж інакше може цей шлях постелитися? — Політика його скоро переміниться в безглузду політику одної із тих „легальних” груп, котрі його тепер пропонують, або буде це неозначена лінія хаотичної конгломерації напрямків.

Ініціатори конгресу знають про судьбу,

яка чекає конгрес й дивним видається, чому таку справу пруть вперед.

Для навісвітлення цього треба поглянути, в якому положенні знайшлися наші політичні „легальні” партії, коли вони видвинули справу конгресу. По многих політичних потягненнях, які завжди спиралися на розчислюванні на чужу поміч, а то й на самих таки окупантів наших земель, але ніколи на силу власного народу та на боротьбу власними силами, — політика тих ріжноманітних груп дістала в лоб. Ті, що числили на польську поміч у визволенні України, як теж і ті, що числили на такуж поміч з боку Москви, — очевидно із непростимим нехтуванням засади соборности Українських Земель — опинилися в сліпому куті зі своєю бундючною політикою тоді, коли Польща і Москва наблизились до себе та увійшли в приятний контакт. Угодовецький табор опинився під дурного хатою, коли Польща спритними та безапеляційними потягненнями ошукала його нікчемно та перекреслила раз на все всякі його хитрунські міркування.

Тоді вплив на народні маси заломився й громадянство зрозуміло, що далше йому годі йти за такими безнадійними проводами. Воно сентиментом цілковито пристало до ідеї Українського Націоналізму. Та щоби рятувати себе від природної смерті, ці партії взялися за тактику вишукування великих фікційних проблем та обстрікування загалу, що мовляв „ось перед нами таке велике національне завдання, над реалізацією якого ми тепер працюємо”... Очевидно все це робиться із великим напампшенням та шумно-гучно, з великим солом'яним заплом, аби лише затушувати свою внутрішню неміч щонебудь конкретного зробити, щоби замилити очі масі високопарністю своєї політики та в якийнебудь спосіб вдержати свої спорохнілі провідничі позиції.

І ось тому вже минушого літа на якийсь короткий час виринає справа конгресу, яку, принагідно говорячи, відновив оден із наших інтелігентів в Америці, колись визначний між нашим громадянством провідник. Та навинулася справа голоду на Великій Україні й тому справа конгресу сіла на мильні, здавалось що на все, а „легалісти” кинулися на кращу нагоду до відбудування свого утраченого прес-тіжу, — кинулися у „вир боротьби” за вратування від голодової смерті Великої України.

Та ця справа їм не вдалася, прямо тому, що свою „ратункову” діяльність вони покінчили на паперових резолюціях, не зробивши нічого, ані на йоту, ділом.

Тому тепер в цілій повні знову віджила ідея організування все-українського конгресу.

Головна ідея ініціаторів конгресу, а властиво тих, що цю справу підхопили й рішили використати, є — не створення спільного проводу для українського народу, не ведення скоординованої праці та спільної політики всіх партій в ім'я одної української справи, бо у це все вони не вірять самі, знаючи, що це є нездійсненною утопією, — але вдержання себе на поверхні політичного життя народу, прикован-

ня до себе загалу незрозумілою для нього політикою та назовні взнеслими, хоч у внутрі пустами, абсурдними концепціями.

Тому концепцію творення такого все-українського конгресу треба в зарані здемаскувати як гіпокризію та як профанацію нашої народної політики. Українське громадянство мусить вбити цей штучний дурман конгресової ідеї, щоби тим вкоротити раз на все безперестанну і для наших національних інтересів шкідливу політичну спекуляцію безсовісних політичних груп тоді, коли народ гине й коли дійсно треба чинити серйозні та надійні заходи, щоби його врятувати та визволити.

В додатку — страшно подумати, якого розхристання та справжнього розбиття нашому народові нанесла така організація, колиб її створено. Вона знищилаб в очах народу авторитет якогобудь проводу взагалі й тим робом нанесла необчислені шкоди для будучої української держави, коли то наш державний провід буде потребувати однодушного попертя цілого народу.

Вкінці та справа криє в собі дуже небезпечний елемент. Згадати треба, що коли такий все-український конгрес у своїй політиці буде орієнтуватися на чужинців — що є абсолютно певним — він легко попаде в лапи чужих сил, які будуть старатися ним покористовуватися.

Вже самий факт, що такі типи як ось Макгогін, знаний зі свого лондонського бюро, особа загадочного характеру, яка все потрафить знайти гроші на всякі подібні цілі, ухається коло пляну цього конгресу та дає запевнення грошевих субсидій, — ясно вказує на це, що будуть чинники в світі, яким буде залежало на існуванні такого все-українського конгресу.

Тому ще раз приходиться повторити: щоби не нанести ще більшого політичного хаосу ніж є тепер, щоби не перешкаджати розвитку ві життєздатних та надійних політичних струй на Українських Землях, щоби не скомпромітувати української справи на будуче, — **справу все-українського конгресу належить спинити в самих початках!**

Дивно лише, як декотрі групи, що мають марку здорово зорієнтованих політично, могли дати своє попертя такий ідеї. Для нас, американських емігрантів незвичайно дивним є читати на лісті моральних попечателів тої справи деякі найвпливовіші наші організації в Америці, які додали духа запамороченим політикам своїми, можна сказати напів-вимушеними резолюціями, ухваленими тоді, коли рівночасно з ентузіазмом ухвалювалося піддержку тих течій, що в засаді стоять в суперечности до справи такого конгресу.

Нема сумніву, що „комітетові” тої справи конгресу вдаряться, а то й вже вдарилися і сюди до нас, за океан, за відповідною підмогою та в цілі вироблення у нас „конгресо-манії”. А наше громадянство повинно пам'ятати на вищесказане, щоби як слід оцінити „зусилля” хитрунів української політичної штуки, — зусилля безнадійні та безглузді.

Е. С.

ПОЛЬСЬКИЙ РОЗВІДЧИК ЧЕБОТАРЕВ „ОПРАВДУЄТЬСЯ”

(Надіслане з Канади).

В останньому часі появилася брошура знаного конт-розвідчика при Уряді пок. Гол. Отамана Петлюри, а нині конфідента і мужа довіря польської дефензиви Чеботарова, під заголовком: „Невдала регабілітація Сушка-убийника”. Появилася вона майже у всіх більших містах Канади (а декуди вже і в Злучених Державах — Ред.), як Вінніпег, Торонто, Едмонтон, на складі лише у певних книгарнях.

У Вінніпегу певна організація, чи люде, які тісно з нею звязані, поставили собі за завдання ще перед появою самої брошури польського конфідента роздати навіть летючки написані самим „славним автором”, заповідаючи „епохальну” появу брошури в українській мові (бо дух і служба її польські!), а коли вона прийшла, то доложили своїх старань, щоби її відповідно розпроділити, **навіть через дітей по Богослуженні під церквою. (!)**

Все це вказує, що певні люде або мають добрий звязок з польським конфідентом і працюють після його вказівок, або запаморочені своєю рабською ненавистю до власних братів, людей активної боротьби за визволення Українських Земель (яку веде О.У.Н.), зводять особисті порахунки з поодинокими людьми тої організації і в цей спосіб несвідомо помагають тому ж польському конфідентові. Бож годі припускати, щоби ці люде були так „голодні” на українську книжку, щоби аж так собі, лише з віддання справі поширення рідного слова старалися поширити брошуру Чеботарова. Канада ще не знає такого слухаю, бо не було того навіть при появі таких цінних видань, як книжка „Листопадові Дні” та много видань „Червоної Калини” й прочих. Тому мусимо ствердити факт, що є люде в Канаді (такіж самі знаходяться і в Зл. Державах — Ред.), котрі мають певно означені цілі, які хочуть осягнути через поширення брошури написаної польським конфідентом Чеботаровим і **видааної в Варшаві**, для дискредитації полк. Сушка і в цілі пошкодження визвольної організації О.У.Н., що дає стільки клопотів полякам. Годі однак сказати нині ще, котрі з тих людей сповняють ту юдину роботу свідомо, а котрі несвідомо.

Сама брошура конфідента польської дефензиви Чеботарова носить назву: „Невдала регабілітація Сушка-убийника” і в тім наголовку вже Чеботарів виявив свої геніяльні здібности провокатора, бо не полковник Сушко регабілітується (оправдується) в своїй брошурі „Хто вбив полковника Отмарштайна”, але подає в ній факти, що саме всі нитки ведуть до Чеботарова, як того, що мав причину бажати, щоби полк. Отмарштайн не жив і як фахівця в цьому ділі (а хто не знає Чеботарева з тої сторони?). Саме Чеботарев пише

ту брошуру (хто дав гроші на її видання, не знаємо), щоби виправдати себе і робить це зручно, після звісної засади злодія, котрий втікає і кричить „лапайте злодія”.

Так само свої провокаторські здібности виявив Чеботарев в другій частині наголовку „...Сушка-убийника”. Чеботарев дав своє геніяльне рішення і розчислює на вражіння на читача, котрий після наголовку, як „ствердження факту”, буде все менше критичний при дальшій читанні його книжки. Однак на ділі справа до нині ще не ясна. Ми знаємо, що в цій справі велося слідство так таборних чинників, як і польського уряду і то в часі безпосередньо по вбивстві полк. Отмарштайна, а ніхто не мав відваги, доказів, ані причини таке ствердження поставити **тоді**. Навіть сам Чеботарев не мав відваги **тоді** явно таке обшалювання поставити, але підло, як та гадюка нашіптував полк. Сушкові, щоби той втікав, стараючися обмотати його і створити обставини, якіби **потім** дали йому можливість **явно** поставити обжалування вбивства полк. Отмарштайна проти полк. Сушка. Коли би полк. Сушко **тоді** був послухав ради Чеботарева, то певно Чеботарев вже тодіб був сказав: „От бачите, хто є вбивником, — той, що тікає, бо мусить мати причини до втечі”. Тому сталося так, що доперва цілі літа пізніше, коли вимагали цього польські наміри і інтереси щоби представити поодиноких членів О.У.Н., як людей підозрілої вартости, служба Чеботарева стає в пригоді польській дефензиви й він ставить своє рішення. Впрочім нині полк. Сушко примусив його також до оправдання, якого Чеботарев не має й старається відбити сильні закиди проти себе провокацією. Зважмо лише таке:

1. Польський уряд не мав найменшої причини спасати голову полк. Сушка, ані не мав її сам Чеботарев, і коли би було **бодай** яке підозріння проти полк. Сушка, то певно так польський уряд, як і сам Чеботарев були би вже **тоді**, коли велося слідство в справі вбивства полк. Отмарштайна, зарядили і постаралися, щоби бодай арештувати підозрілого, на яким їм зовсім не залежало. Видко, що їм треба було заховати цю справу на будуче.

2. Сам Чеботарев каже, що ані польський слідчий суддя, ні українські слідчі органи в таборі не виявили досить охоти і активности у викриттю вбивника полк. Отмарштайна і правду каже, але розмислом не докінчує. Треба знати, що **той саме Чеботарев був тим, котрий мав всі повновласти від уряду УНР і всі звязки з польськими урядовими чинниками; він мав також рішаючий вплив на слідство українських таборових чинників; він одинокий мав цілий ряд платних і вправних розвідчиків (шпіонів) по всіх таборах інтернованих, через**

яких все знав, навіть хто і що сказав і думав і через яких міг зібрати найлекше докази проти вбивника Отмарштайна; і коли ніхто з тих чинників не виявив активності, то хіба в тім може бути рука лише одного чоловіка, а саме Чеботарева. Чиж сам Чеботарев не каже, що він має навіть самий протокол слідства українських чинників в тій справі в своїм посіданню нині? Яким правом і в якій цілі він прийшов в посідання того протоколу. Чи вірні і згідні з оригінальними записами є наведені свідчення в брошурі Чеботарева? От що цікаво було би знати.

3. Трета штука, яку Чеботарев втяв для замилення критичного погляду пересічного, не ознайомленого зі справою і людьми читача його брошури є та, що він пропонує громадський суд, який мав би вирішити справу. Чеботарев, котрий стоїть на службі польської дефензиви, який сповняє всі припоручення її для здавлення і оплюгавлення українського визвольного боевого руху на Західно-Українських Землях, має стати на такий суд з одної сторони, а з другої сторони полк. Сушко-член тої української визвольної організації і свідки, котрі все ще живуть в границях Польщі. Отже де такий суд мав би відбутися? В границях Польщі? Без огляду на це хто мав би бути суддями — люде так чи інакше наражені на переслідування Польщі. Чи змінє справу, коли би суд мав відбутися поза границями Польщі? Таж свідки все одно мусілиб вернутися назад до Польщі, вониж звязані своїм існуванням з тою країною. Хіба є можливість забезпечити так свідкам, як і суддям недоторкальність? Все те зважив Чеботарев і відважно ставить таку пропозицію. Він знає, що на суддів і на свідків можуть зголоситися лише такі серед ниніш-

ніх обставин, котрі не зважаючи ані на правду, ані на свою честь, хотілиби здобути собі ласку Чеботарева і його протекторів. Значить — Чеботарев добре знає, що такий суд неможливий і тому гороїжитья.

4. Цікаво також, хто саме мав причину і інтерес, щоби також полк. Сушко не жив, як виявило саме слідство в Самборі недавно?

Вкінці треба зазначити, що хоч книжка Чеботарева написана чоловіком з довголітною практикою в кримінальних справах, отже майстром, то все таки на кожнім кроці його тверджень можна йому доказати протирічності, піддавання думок не опертих на доказах, як різні перекручування і друге, бо він же робить з білого чорне і не може очевидно інакше білого почорнити, як таким зручним способом. Є люде геніяльні в добрім, є люде геніяльні в злім. Чеботарев належить до послідних, про те немає сумніву. Не лише на основі його минулого, але також його теперішности це можна сказати. Вартість книжки Чеботарева є така, як його цілі й його служба. Вульгарний стиль, уживання на кожнім кроці „брехун”, „вбивник”, „брехня” мають заступити докази. Ціль є та, якій служить сам автор — він є польським конфідентом і пише книжку, яка є на користь хлібодавців, а на шкоду Українського Визвольного Руху. Це пає мати на увазі кожний, хто поширює, читає і в який небудь спосіб вжеться з тою справою.

З огляду на поширювання тої книжки Чеботарева почуваємося до обовязку звернути увагу українського громадянства на повище, а передовсім на саму ціль тої книжки, щоби люде, котрі звязуються якнебудь не казали, що робили то несвідомо.

ДЕЯКІ ПРИКМЕТИ ХАРАКТЕРУ НАЦІОНАЛІСТА

Така прикмета характеру, як рішучість, є звязана з відвагою. Чоловік відважний буває дуже часто рівночасно рішучий і навпаки. Так буває часто, але не завсіди.

Відважний і рішучий ніколи не звертає в половині дороги, а йде прямо до цілі через усі перешкоди. Він перший йде в бій. Він не знає, що це є відворот. Борониться також наступом. На удар відповідає ударом, на наступ протинаступом. Вперед! На фронт! А не в запілля! Ось засада, якої придержуються всі рішучі і відважні.

Дорога до цілі, це дорога віри не затровоєної сумнівами і ваганнями.

Націоналіст подумає, але, як вже раз що постановив, тоді рішучо й витривало йде до цілі.

Постановив — зробив!

Такий чоловік, який завсіди вагається і не може рішитися, нічого вкінці не зробить.

Замість діл, почуєте від нього: „Га? Що?... Гм?... Або я знаю? ...Та ...Та якось би треба” і т. п., а вкінці нічого таки не виконає.

Підкреслюю ще раз: заки що зробиш, треба справу обдумати. Але добре подумати, це не значить довго думати й вагатися. Рішучість — це одна з прикмет характеру націоналіста.

* * *

Життя тверде. Так! Дуже тверде! А ті, які хочуть його творити, які хочуть ним керувати, ті, які хочуть обертати колесо історії й кувати майбутнє мусять бути ще твердші. Бо не вівці, а вовки перемагають у боротьбі. Так, вовки! Так — пазурі і зуби! Ми це знаємо і добре знаємо. На власній шкурі переконалися про те.

Пригадує нам це раз-у-раз свист куль і скрипіт шибениць і могили розстріляних, повішених, та закатованих тортуррами товаришів — революціонерів.

Символом — знанням життя є не оливна галузка миру, а меч і хрест — знамена боротьби.

Доказом життя Української Нації — це український націоналістичний рух. Він є під сучасну хвилину виразником, творцем і носієм визвольної боротьби Української Нації — Української Національної Революції.

В тій боротьбі на життя і смерть ми, що про себе співаємо „Зродились ми великої години з пожеж війни і з полум'я вогнів”, (півпромолоде покоління Націоналістів — Ред.) — мусимо справді бути „міцні, тверді, незломні мов граніт!”

О! Життя тверде! Дуже тверде! Жорстоке! Життя жорстоке, життя прекрасне! А ми будемо ще твердші, ще більш невгнуті, непохитні! І тому ми зриваємо остаточно з тим старим світом, якого засадою було: піднести пожебрацькі руки й безсильно благати: „Помилуйте”, — „подайте” — та надіятися пасивно на те, що таки вкінці і „у наше віконце засіяє сонце” і „усміхнеться доля лиха”. **Ні! Це не для нас! Ми не хочемо чекати, аж доля нам усміхнеться. Ми самі хочемо собі її кувати на твердін ковалі життя.**

Ми знаємо, що „усміх долі” не приходить даром, випадково. Ми знаємо, що „усміх долі” це невинний усміх дитятка! Сонце волі, заки зійде, любить купатися в крові. А сходить воно червоно, червоно. Сонце волі України зійде не з поза хмар мрій і безсильних надій, а з поза тюремних крат і високих могил героїв у кривавій заграві на небозводі історії грядучого, нового **Великого Дня!**

І тільки крізь дула гармат і крісів побачать його сини України.

* * *

Встань.

Замість чуда з неба ждати
Встань, щоб честь народу добувати
Встань, щоб лютий ворог раз дізнався,
Що хоч він віками збиткувався,
Хоч гонив, робив, орав Тобою,
Ти однак покликаний судьбою
Не в неволі гнити, погибати,
А на землі власній панувати!
Глянь лишень — таж Твої рідні діти,
Вже не мають нині де сидіти
В зимній хаті, в голоді ночують
Йї ссуци грудь суху неволю чують!

(Вірш з „Гайдамаків” — часопису, який виходив перед війною в Галичині під редакцією розстріленого більшовиками посла Михайла Петрицького.)

* * *

Життя — це боротьба.

* * *

Кайдани позолочувані ще тяжкі, як залізі.

* * *

Ми боремося не за те, щоби нам в неволі було ліпше, аби собі її осолодити, аби випросити собі якісь полекші, якусь автономію. Ми боремося за те, аби зовсім визволитися з неволі.

* * *

Найкращим приятелем — товаришем бовика — бомба, револьвер і кріс.

* * *

Найкращою музикою для революціонера — музика боротьби.

Одинокую любовою — ідея, за яку бореться. Для неї приносить він в дарі всі свої здібности, всі свої сили, свою кров і своє життя.

* * *

Хочеш боротися?

Запали ідеєю боротьби кого тільки можеш. Щоби ми станули до наступу не горсткою, але міцною і зорганізованою революційною лавою цілого народу.

* * *

Плакайте і скріпляйте самостійність духа.

Зі самостійности і соборности українського духа і чину зродиться Самостійність, Соборність і Могучість Української Держави.

* * *

Перемога залежить в великій мірі від доброго проводу.

Тільки під одним проводом побідимо.

Революційний провід ОУН є Українським Національним проводом.

Іполіт.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО СИЛЬНОЮ ПІДВАЛИНОЮ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ Є СИЛЬНА НАЦІОНАЛІСТИЧНА ПРЕСА.

ПІДСТАВОЮ СИЛИ О.Д.В.У. БУДЕ СИЛЬНИЙ „ВІСТНИК О.Д.В.У.” ТОМУ ПОШИРЯЙТЕ ЙОГО!

Евген Скоцко.

НАШ ВПЕРТИЙ ЗАГАЛ

—o—

Впертий є наш загал, страшно впертий. Мабуть ніхто в світі не побе його у його впертости, з якою придержується... безплярності в своїй діяльності. Така безплярність та головна її причина — брак дисципліни, проявляється на кожному кроці, та всеволодно гуляє по ниві нашої народної праці.

Прикро є бути змушеним безперестанно звертатися в сторону наших хиб та очеркувати їх гіркими словами правди, але годі з тим числитися, коли ходить о більші річі ніж особиста приємність чи неприємність.

Безумовно мається тут на увазі в головній мірі наш американський загал, у якого одначе проявляються хиби забрані зі собою зі старого краю, стже — хиби загально українські.

В нашому громадянському житті, у всіх його навіть найдрібніших справах, стрічаємося із невідчулим для нас явищем — неуспіхом. Усі прояви нашої діяльності, які ми часто називаємо „успіхами”, є в дійсности так далекі від успіхів, як небо від землі, коли взяти під розвагу пляновість їх підготовки, переведення та остаточні результати. Все є або неопляноване як слід, або коли опляноване, то брак карности та почуття обовязку у громадян до виведення пляну, чи додержання ухвали.

Ось інциденти з нашого життя. — Знаючи, що для кращої праці треба зорганізувати себе в організацію, ми це робимо; встановлюємо правила цієї організації (статут) та назначуємо уряд. Одначе в нас ніколи не знайдеться охота до цілковитого виконання своїх організаційних обовязків. Не всіємо заснувати організацію, як вже вона завмирає й ми починаємо приходити до голови по розум, що для життя організації необхідна є дисципліна членства. Знову на хвилину стрепенемося та розпічнемо дисциплінування організації від... припоручення урядові поробити в тому напрямі всякі заходи. Очевидно уряд є поставлений в положення немічного жебрака, робить все, що може, та його заходи звичайно розбиваються, мов хвилі морські об скелю громадської байдужности членів. Він хапається всяких способів: вперед заряджує в тоні дорадчїм, потім легко лає, потім громить що сили, коли треба то й просить, — та це все нічого не вдіє проти впертости нашого брата бути низдисциплінованим та байдужним.

Для цікавости загляньмо ще глибше в наше організаційно-громадське життя.

Ось в кожній українській організації, якоюб вона не була, виринає справа освіти, так загальної, як і специфічного ознакомлення з ідеологією організації. Як довго не ведеться жадної освітньої акції, так довго є на що складатти вину, мовлять: „членство неосвідомлене, треба його навчити”. Розпочинається відповідну освітню працю. І що виходить? —

Громадяне не цікавляться, не учащають навіть на лекції.

Рішається статутом, що, пр. „член мусить дбати про розвиток організації, виконувати як слід свої обовязки точно і справно, та учащати на всі збори організації...”, Або: „за відповідну скількість неоправданих зборів члена усувається”, зглядно накладається на нього відповідну кару... ”Виконується припоручення верховної влади”... І таке інше.

Все серйозне і далекосягле.

Але якже рівночасно маловартісне? — Бо ось що діється? — Збори товариства мають у більшости членів стільки значіння, що звичайна балачка при шклянці пива в „спікізі”. Неприбуваючих на збори членів не тільки не потягається до відповідальности, але навіть, по найбільшій часті, не контролюється хто є присутний, а кого нема. А виконання припоручень верховного тіла? — Виконується їх в цей спосіб, що відразу дається льокальний осуд такого припоручення як неможливого до виконання, а справу відповідно проводом наставлену нагинається так, як це комусь є вигідніше перевести. Тоді замість того, що провід бажає зробити, виходить щось зовсім інше, неподібне до оригінально плянної ціли.

А членські обовязки? — О, ці вже виконується найкраще! Ось дуже простий, однак яскравий образець: рішає товариство зробити підприємство і в тій цілі роздає членам до продажі білети. Перед тим ухвалюється, що кожний має продати певну скількість білетів, або сам за них заплатити. На це всі як оден годяться, всі вірять, що таку скількість білетів кожний має можливість продати. Гроші і решту білетів мається віддати на означений час. Сама підготовка підприємства ведеться нездарно, ніхто не дбає про виконання прийнятої на себе функції. — Минає означений час по підприємстві, нема ні грошей, ні білетів, ані тих, що їх забрали. Уряд непокоїться, не може зробити порядку з касою. Все в суматосі. Надходять збори... тут доперва вирішується справа. Білети майже всі звертається назад, ніхто за них не платить, як це було рішено. а на гроші за продані білети треба ще чекати. Звичайно при цьому не обійдеться і без сварки та якогось скандалю.

Одначе — коли з того підприємства був досить значний дохід (що могло бути звичайним припадком: погода дописала, або що іншого), тоді його називається **успіхом**, забувається за всі „кари”, які малобся на некарних членів наложити, і збори, що виказали нічого іншого як лише незавидний образ даного товариства, замикається з веселим лицем та в надії „на другий такий самий успіх” на будуче.

І таке ведеться на цілій ниві нашої громадської діяльності. Рішається вести плянову

діяльність, свої громади розбудувати, війсьсько підготувати, дисципліну заводити, душу нації відроджувати, революцію робити — ба, Україну визволяти та розбудувати її як державу, але... це все лишається гарним рішенням на папері.

Тяжко є спромогтися нашому братові запанувати над собою, прийняти тверду поставу супроти самого себе та життєвих обставин, тяжко є зігнути ліниву спину, розбудити байдужну душу, щоби свою власну постанову виконати.

Так в нас ведеться від наймізерніших низів, аж до верхів деяких наших „провідних” верств. Нігде пляну, нігде дисципліни. Вся діяльність громадянства, всі льоально-політичні потягнення наших „легалістів” старої школи, це газард необчислений на далеку мету, це крок вперед насліп. Кожний успіх, це випадок щастя, а кожне горе, це неумолима консеквенція хаотичного запаморочення, що займає місце здорової думки, підпертого браком ладу та дисципліни і ще не викоріненої гайдамачини, значить: кожний на свою руку.

Іншими словами: в нашого загалу нема дисципліни та порядку, одже брак і пляновости в роботі.

Однак найтрагічнішим є це, що цей наш загал не хоче навчитися поступати інакше, що ані аргумент, ані прохання, ані голос жертв революції, ні грізна наша політична ситуація не зломить його впертости в придержуванні цієї „системи” розхристання, це зможе заставити його до заведення порядку.

Які цього причини? — Можуть бути такі причини: Українці або — а) не можуть, не є здібні навчитися дисципліни та ладу, чи то з природи, чи теж задля життєвих обставин, або — б) не хочуть здисциплінувати себе та працювати пляново.

При питанню, чи Українці є з природи нездібні до порядку та карности виринає питання расовости. Многі закидають Славянам, отже і Українцям, брак твердості духа та брак карности і порядку. Щоби довести, що це є неправда, вистарчить вказати на це, як здисциплінованими, як лад шануючими є Українці, коли знаходяться в руках чужинців. Кожний Українець, що працює у фабриці, вміє, бо мусить, точнісінько прийти на час до праці, „випончувати” свою картку при вході та відході, мусить доглядати машини та відповідно, справно і точно нею оперувати, і тим подібне. І виконує він це не гірше від других, а то й краще. В кожному краю та в кожній галузі життя, Українці, о скільки ходить о відношення до зовнішнього чужинецького оточення, є гарно здисциплінованим елементом. Лише коли приходять на чергу власна українська справа, ці признаки цивілізації — ладу і дисципліни, зникають.

Обставини життєві також представляють лише вигідну причину, на яку легко є кожному звальювати вину за брак у него карности

та за несповнювання ним громадянських обов'язків.

Остається ще одна альтернатива, яка мусить бути правдивою: Українці не хочуть бути здисципліновані супроти самих себе та власної народної справи, не хочуть вести цієї справи після пляну та в порядку. А коли говоримо „не хочуть”, то не в тому значінню, що „не бажають”, бо бажають вони аж за багато, але що не мають дійсного хотіння свої бажання реалізувати.

При тому виринає ще одно цікаве явище: кожний з Українців, це отаман, хоче все робити по своїому. **Кожний хоче бути тим „мудрим” приказчиком, а жадний тим „дурним” виконавцем.**

У заключенню приходиться сконстатувати факт: **Українці є елементом, який може бути здисциплінований та вести плянову працю, лише їм брак дійсного хотіння бути здисциплінованими, брак розуміння конечности піддатися потребі заіснування ладу і дисципліни у своїй організації, в цілій нації взагалі.**

Цей власне брак хотіння є нашою хронічною народною хобою. Та вона не є неможливою до направлення. Однак так довго, як довго кожний Українець не зрозуміє конечности підпорядкування особистих інтересів загальним інтересам нації та підпорядкування себе своїм проведові, як довго не навчитися того, що кожний плян ним самим прийнятий мусить бути виконаний, а кожна постанова додержана, як довго не навчить себе самого контролювати до тої міри, щоби самий вмів себе заставити до виконання своїх завдань, як довго не перестане обривати своєї організації та всего загалу ріжними причинами „неможности” сповнення обов'язку, — так довго в українській роботі пануватиме нелад, а наша справа буде стояти слабо, так довго другі народи будуть нас називати нездібними до організації Славянами.

Така зміна мусить наступити в кожній одиниці. Характер кожної одиниці творить характер цілої Нації, й тому коли говоримо про відродження українського національного характеру, то першим до того кроком кожного Українця має бути особиста ревізія духа та зміна дотеперішного каригідного поступування на полі організаційному на повну зорганізованість.

У своїй байдужности Українці навчилися все шукати за причинами своїх провин чи хиб. Мовляв: провідники не скажуть що робити. Коли їм сказалося що робити, тоді нарікання посувається далше: а як робити? А коли скажеться і це, тоді остаточна перешкода: обставини життєві не дозволяють.

Беручи під увагу тяжкі обставини, серед яких живе наша еміграція, треба признати, що вони є незвичайні, часом аномальні і часто можуть унеможливити всяку громадську працю багатьом одиницям. Колиж з другого боку подивитися, що всі імміграційні національности в Америці живуть в таких самих аномальних

обставинах а все таки багато з них — майже всі, як ось німці, скандинавські групи, айриші та інші — є прекрасно зорганізовані, і то не заслонюються організаційною фірмою, але представляють собою дійсно зорганізовану, вишколену та добре дисципліновану силу, то аж серце болить на думку, що наш брат потрафить так сам себе та все громадянство обманувати складанням вини за свій безпорядок та за брак карности на життєві обставини.

В Америці велику частину вини за розхристання нашого громадянства мусять покійно прийняти на себе перші його провідники, котрі в початках тутешнього громадського життя або клали невластиві основи під організацію, або ріжними грішними чинами зневірили загал до всякого проводу. А найгірше це, що **навчили громадянство, щоби його просити в народній справі.** Тому тепер народню справу трактується як щось, що мається з ласки годувати лише відпадками часу, енергії і особистої уваги; тому нею тепер легковажиться. У висліді маємо тепер такий загал, якого годі сформувати в карні організаційні ряди.

Ці виплекані „прикмети” старшого покоління перейшли і на молодь, з якою тепер та кож годі щонебудь зробити.

Одною дуже важною причиною, чому в нас брак карности і порядку є це, що загал не читає майже нічого. Не читаючи відповід-

ної літератури, він очевидно не розвивається умово та не плекає в собі прикмет потрібних сильній нації.

А тепер подумаймо: що станеться, коли горячий час застане нас в такому розхристани? — А це може статися так, як вже було в минувшині. Ось кілька тижнів тому ми мали нагоду бачити, як почували себе Українці на вістку про заворушення в Європі, з яких сподівана була війна. Всі ми чулися неприготовані на випадок війни, бо годі цього було доконати серед такого громадського розгардіяшу. І всі крутилися як миші в лапці.

Як вже згадав я, ці завваги відносяться головню до нашої американської еміграції. Нас тішить лише надія, що краєвий загал не є такий як тутешній, що він краще розуміє потребу ладу і дисципліни. Що тамошне молоде покоління кладе здорові основи під організацію та само вчиться, що значить приймаати приказ та виконувати свій обовязок. Бо колиб і в краю існували подібні обставини, то з боєм серця проходилобся думати про долю майбутньої Української Держави.

Ми в Америці мусимо памятати одно: що для виконання своїх завдань супроти Національної Революції в нас мусить рівнож панувати лад і дисципліна і що кожний наш емігрант зосібна є відповідальний за зміну характеру нашого тутешнього загалу, через зміну свого власного характеру.

ЖЕРТВИ НА ОФІРНИКУ ВОЛІ УКРАЇНИ

(Слово в часі панахиди в першу річницю смерти бл. п. Василя Біласа і Дмитра Данилишина).

Більшої цієї любови ніхто не має, як щоб хто душу свою положив за другів своїх.

(Слова Ісуса Хр. у Йоан. гл. 15. ст. 13.)

У престольному городі нашого короля Льва і Данила, у святоюрському Храмі у Львові, рік тому нині приносились від вчасного ранку Безкровні Жертви, народ численно облягав престоли і молився, молився так щиро, як лише побожний Українець молитись вміє. Молився за двох своїх братів, за Василя Біласа і за Дмитра Данилишина. Молився за них, бо цього дня ці дві нові жертви були зложені на Жертвнику Свободи Народу; засуджені на шибеницю судом ворога-окупанта на своїй рідній мезлі, за це, що свою рідну землю любили, що своїй рідній землі волі бажали.

А цієї любови навчились у Жерала Любови-Христа Господа. Він навчив їх як любити свою рідну землю, свою батьківщину. „Я післаний до погибших овець мого рідного народу” — сказав Христос до жінки Хананки. Коли Апостолам предсказав судьбу столиці рідної землі-Єрусалиму, та гордоців Його народу —

Єрусалимського Храму, — заплакав Христос Спаситель над судьбою, да долею Своєї Батьківщини, так її любив.

Герої наші свою рідну землю любили найбільшою любовю, тою, що самопожертви, самовідречення вимагає. Ворогові-окупантові, ляхові ділом показали, що „ця земля, це рідна наша батьківщина, а добро нагарбане з неї, наше добро”.

З любови прийшло відродження і бажання волі рідній землі, за бажанням волі прийшли жертви-самопожертва. Найбільше цих жертв зложив наш нарід в хвилі Великого Зриву в часі листопадових днів, коли свою волю окупував тисячами жертв. І встелилася наша Батьківщина тисячами могил, в котрих спочили найкращі сини Народу, а з цих могил понісся голос могучий: „В жертву за волю Народу принесли ми себе... Більшої цієї любови ніхто не має, як щоб хто душу свою положив за другів своїх... Dulce et decorum est pro patria mori... (Солодка і хвалигідна смерть за Батьківщину)...”

І як кров мучеників ставала насінням нових послідувателів Христа, як на гробах перших мучеників за Правду Христову відроджувались

нові мученики-герої, що з молитвою і піснею на устах йшли на муки за Христа і його правду, так і на могилах стрілецьких, на гробах цих перших жертв за волю, зродилась ідея відродження Нації. Тут на могилах відроджувався батько — старець сиволосий, що молився над могилою сина стрільця. Спершу слези жалю-болю зрошували могилу сина, — та коли призадумавсь старий батько... „мій син — за Волю України поклав своє молоде життя, тоді текли слези радості, а відроджений батько кликав: „Боже дай і мені такої лицарської смерти”

Неодна мати відроджена на могилі своїх синів, кликала з матерію нашого героя-мученика Плахтини: „Я горда з цього, що виховала сина, котрий за Україну віддав життя”. На цих могилах відродились всі наші герої-мученики страчені на ляцьких шибеницях, ці всі, що по тюрмах караються, ці всі, що невтомною працею над освідченням меншого брата несуть вперед прапор Волі Соборної, Самостійної України, всі, що під цим прапором готові на найбільшу жертву — самопосяту. В слід за тими, що в могилах тих лягли, прийшли наші брати Василь Білас і Дмитро Данилишин, ці найсвіжіші жертви на офірнику української волі.

А цих жертв на народнім офірнику Волі так багато, так багато... А глядячи на стільки жертв — неодному з вас дорогі браття і сестри з глибини душі виривається клич до Творця: „О Боже, чи Ти призабув на Українській Народ? Чи стільки крові має коштувати Воля Українського Народу? О Боже, таж офірник Волі переповнений найкращими жертвами На-

роду.”... Послухай брате і сестро, що Господь Бог тобі відказує: „Дитино, ти жалуєшся, що жертвенник Волі твого Народу в шерть випонений, — а поглянь на Мого Сина Єдинородного, — які муки, яку Голгофту мусів перенести мій Син — Правда Божа? Щоби закріпити Свою Правду — Сам Себе в жертву мусів принести. За Ним мільони мучеників давали свідоцтво правді. Українська правда, Українська дея Волі потребує жертви крові основателів Ідеї, та крові мучеників за Українську правду, — Ідею Волі, яка слідом Божої Правди побідить”.

В слід за Божою Правдою всі ідеотворці для поширення своєї ідеї себе в жертву приносили, а їх послідователі цю ідею своєю кровю підливали. Такі лише ідеї принимались та поширювались.

По вікових спробах, по віковій орієнтації на поміч зі сторони приятелів, ба — навіть ворогів вікових, по вижиданню волі з ласки могучих світа цього, Українська Правда — Ідея Волі станула на цей шлях Божої Правди; основателі принесли себе в жертву, — за ними лялась і лється кров мучеників-героїв, на могилах мучеників сходить відродження Народу і коли на цей шлях стане відроджений батько, син і внук, тоді через Голгофту, через Хрест, самопожертву прийде Прославлення-Воскресіння Української Правди, Української Волі.

* * *

Повищу проповідь виголосив вл. о. Н. Шумський, укр. гр.-кат. священник у Форт Віліям, Онт. (Канада) „а я слухав тай в цілости переповів.

Соловецький.

ЯКІЙ ІДЕЇ СЛУЖИТЬ О.Д.В.У.?

(Реферат для відділів ОДВУ за місяць січень).

Члени ОДВУ на кожному кроці чують, що ОДВУ є націоналістичної організацією, яка попирає революційну визвольну боротьбу. Таку саму відповідь вони дають всім тим, що питають їх про це, що є ОДВУ і що вони, як члени ОДВУ мають за обов'язок робити.

Та ледви чи багато є таких членів ОДВУ, котрі глибоко розуміють та відчувають, якій то Великій Ідеї вони служать. — У багатьох із них „попирати українську революцію” є рівнозначним виключно з биттям по путилиці ворогів, тай більше нічого.

Коли ми говоримо про Український Націоналізм та про Українську Національну Революцію, то ми мусимо сягнути думкою багато далше поза мордування ворогів з пімсти за ці кривди, яких вони досі допускалися, та ще допускаються на нашому народі. Бо ворогів бити треба за їх варварське трактування нас, але й про сий Український Народ подумати тре-

ба. — Для глибокого розуміння суті націоналізму приглянутися треба, коли то, в яку пору Український Націоналізм зродився. В яким стані був Український Нарід, коли його почав охоплювати націоналістичний рух.

* * *

Вікова неволя відібрала від нашого народу, зглядно не дозволила щоби у него розвивалися всі ці прикмети, якими він тепер повинен відзначатися як нація. Ця неволя майже вбила нашого народнього духа. Ляцькі багнети та панські економи, як і московські нагайки заломили психіку нашого народу. Вони зломали його національну відпорність, його гордість, його відвагу та самопевність, його сміливість впімнутися за це, що його власне. — Український селянин почав лизати лапу польського зайди та гнути спину перед посіпаками російського царя, бо — під ударами бучів ворогів та тиском вічного морального переслідування

— у него не стало вже самопошани та відваги гордо глядіти в очі ворогам. На своїм власнім подвірю він стався несмілим, стидливим рабом.

Вороги, яким ходило о знищення Українського Народу та загарбання його багатих земель, не дали нашому братові відповідної освіти. Заборонили йому його власну школу, а це, чим годувати його душу, ніяк не відповідало поступові цивілізації та розвиткові культури в світі. Український Нарід тому не тільки лишився позаду других народів під оглядом освіти та цивілізації взагалі, але й затратив свідомість цього, хто він є та що йому належиться і хто є ці вороги, які держать його в желізних кліщах неволі. Про це йому нігде було навчитися.

В неволі на марне йшли його творчі цінности, або теж використовували їх самі такі вороги. Позбавлений держави, наш нарід не міг подбати про відповідний розвиток своєї літератури та своєї штуки. Наші літературні та артистичні талани або ниділи, або йшли на чужий, ворожий ґрунт і там розвивалися та збогачували культурні надбання наших ворогів. Скількиж то тепер ми чуємо славних імен: мукзиків, поетів, письменників, малярів та прочих торців штуки, українських з походення, але не українських із своєї творчости? — Лише деякі лишилися при своєму народі і ці створили українську літературу та штуку.

Занявши Україну на це, щоби її грабувати, москалі та ляхи за всяку ціну старалися не допустити до економічного розвитку наших земель. Що більше — вони самі не були економічно добре розвинені, тож тим менше ще дбали про такий розвиток на Україні, а всякої ініціятиви Українського Народу не зносили і вбивали її в зародку. І тоді, коли західні держави поступили вперед, розбудовуючи матеріально свої країни до розмірів світоих потуг, наша українська земля залишилася нерозвиненою під жадним оглядом, крім може хліборобської ділянки, територією. Лише чужі концерни тепер використовують природні багатства нашої землі.

Отже: наш нарід у віковій неволі скорчився духово, перестав бути смілим паном своєї землі, а став рабом-слугою наїздників; держаний у безнастанному анальфаетизмі, він затратив свою національну свідомість та не поступив відповідно вперед під оглядом освіти; він і забув, що він повинен мати державу; з поміж себе не міг випродувати геніїв-творців нового життя, бо на це треба було свободи; країни своєї не розвинув економічно до мір своїх можливостей.

Позбавлений всіх тих сил, потрібних до повного життя нації, наш нарід ніяк не міг випарпатися із свого поневоленого положення. Він ніяк не мав сил вирватися із кайдан, бо цих сил ніколи не дозволили йому плекати вороги. Його провідний мозок творили лише ці горстки українських інтелігентів, яким пощастило, як то кажуть, „вивчитися” в ворожих — польських або мосовських — школах, та здобути

собі відповідні в цих державах становища. Навіть творці української політичної думки, яких видала українська земля, — навіть письменники та поети, що ніби при народі стояли, і ці плекали свої переконання в ворожій школі, яка залишила на них свій вплив. Лише декотрі із них виростили на дійсно незалежних духово велетнів українських.

І ось аж до останньої світової війни в нас була мова про всякий український рух лише у формі можливої в даній державі, але ніколи у формі радикального чину. — В часі війни та по ній, от ще й тепер, політика Українського Народу спочивала, та ще до певної міри спочиває в руках вихованців ворожих шкіл, в яких вони навчилися рабства і ніяк тепер не можуть погодитися на це, щоби з цим рабством зірвати. Це теперішня краєва стара верства та всі ці партії, які вона творить, а яких політика пахне усім, лише не здоровим українізмом.

Оце образець занепавшої України та Української Нації, який стрінули бурхливі часи світової війни.

В такому незavidному стані нашого народу треба було якогось надлюського чинника, треба було громів якоїсь страшної катастрофи, щоби заворушити організм народу та збудити його з вікового сну до життя. Треба було сильної ідеї — пляну його духового відродження та відбудування української державности.

Аж з пожарищ світової війни, катастрофічної для одних народів, а благородньої для других, вилонився такий плян духової та фізичної реконструкції Українського Народу, — зродилася **Ідея УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ**.

Не лише прогнати ворогів поза границі наших земель має за завдання Українська Національна Революція. Вона має загоїти всі ті рани, яких дізнав наш нарід в довголітній неволі. Вона має надробити всі ті страшні браки нашого народу, які ця неволя спричинила; має направити всі ці духові викривлення, які спричинило жорстоке поступовання ворогів з нашим народом; має розвинути свідомість нашого народу та піднести його освіту, на полі якої він полишився так далеко поза другими народами; найголовніше — вона має привернути Українцям їх гордість духа, то є — перемінити їх з рабів-слуг, в гордих і духово сильних панів своєї землі! — Національна Революція, дальше має спричинити економічний розвиток нашого краю та дати нашому народові всі ці блага, які принесла всему людству на землі цивілізація теперішнього віку, а якими так скупко обдарувала наш нарід його незavidна доля.

Одним словом — Укр. Нац. Революція має взяти в свої руки цей зануждений довгою неволею зародок великої нації, яким є тепер Український Нарід і перевести на ньому революційний процес, який у висліді перемінить цей занедбаний зародок в повну постать духово відродженої та розвиненої і фізично

сильної Української Нації, у її власній Українській Державі.

Такі завдання має перед собою Український Націоналізм. — Тепер вже, він веде морально-виховну працю над пропадаючою в ворожих лабетах нашої молоддю, як також веде підпольну революційну боротьбу з ворогами за відзискання власної, соборної держави, та підготовляє нарід до зриву в цілі скинення окупантських кайдан. — Націоналізм означає — попри боротьбу з наїздником — розбудовчу працю над самим Українським Народом, щоб нарід у висліді цієї праці був здібний вирватися не тільки з путів політичної неволі, але також з путів власної духовної немочі.

Коротко сказати можна: **ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ**, це великий плян відбудови України і Української Нації, — а спирається вона на орієнтації на **власні сили** та **могуче, незнищиме хотіння панувати на власних землях та у власній державі!!** —

Збудити в народі почуття власної сили, збудити в него гнів і ненависть до ворогів, це були перші кроки націоналістичної ідеї.

Тому ми віримо, що Український Націоналізм представляє одинокі спасення для Українського Народу! —

* * *

Наша еміграція в Америці з давних давен несе матеріальну допомогу старому краю і ріжних його потребах. Всі справи старого краю для неї дороги і вона майже ніколи не розбирала, чи розвиток ріжних справ, які вона спмагає в краю, відбувається по якомусь пляні праці над відбудовою України.

Можливо, що багато є ще таких, котрі так само думають про діяльність, зокрема допомогую акцію ОДВУ. Та вони помиляються, коли думають, що ОДВУ це собі — як кажуть — ще одна організація, яких вже досить було перед тим, а яка несе звичайну собі, необдуману щодо її далекосяглих наслідків допомогу рідним братам в батьківщині.

Праця ОДВУ йде по лінії, який намітив Український Націоналізм. По такій самій лінії йде праця кожної української націоналістичної організації в цілм світі. Значить: кожне зусилля, кожна матеріальна жертва, кожен найменший навіть труд націоналістів, а в тім і ОДВУ, — це не ласкавий тай доривочний дар старому краю, даний без огляду на користи, які там принесє нашим рідним; це обовязковий причинок до плянної праці над реалізуванням цього великого пляну відродження і відбудови України — праці над реалізуванням Ідеї Українського Націоналізму! — Причинок, який ніколи не змарнується.

Виходячи з того заложення, ми доходимо до висновку, що Ідеєю Українського Націоналізму мусить пересякнути весь Український Нарід. Він мусить перебудувати своє суспільне життя і всі свої національні установи на основах націоналізму, тобто: на основах віри у власні сили, безкомпромісовости супроти ворогів, свідомости своїх національних вартостей

та віри у свої національні можливости. Весь нарід мусить стати сильною і солідарною армією за тим бойовим фронтом, який нині творять Українські Націоналісти.

Українському Націоналізмові мусить Український Нарід підпорядкувати кожную крихту своєї енергії та свого інтелекту.

На жаль не всі Українці в такий спосіб ставляться до Українського Націоналізму. Велика частина, а зокрема стара т. зв. „провідна” верства нашого народу, яка любить спину гнути перед ворогом, плазувати й помилювання та „автономії” просити й яка у своєму рабстві не може здобутися на відвагу, а то й не має сили, щоби впімнутися отверто за тим, що нам належить, — ця частина нашого народу вважає націоналізм за вибрик „занархізованої” молоді генерации та за найбільш „деструктивне” та „небезпечне” для Українців явище. Своєго твердження ця верства держиться з осячюю впертістю навіть тоді, коли в других державах націоналізм — як ось фашизм та гітлеризм — увінчується найбільшими успіхами; навіть тоді, коли ось сама Савітська Росія налякалася Великої України, бо бачить в ній грізну силу, яка виросла там у формі українського революційного націоналізму.

Тому Українські Націоналісти мусять вести боротьбу на два фронти: — не тільки підпольну революційну боротьбу з займанцями, але і боротьбу з внутрішніми противниками націоналізму, — з партіями і їх провідниками та з їхніми безпутними політичними орієнтаціями й облудними ідеологічними заложеннями. Та нема чого жалувати, що така боротьба ведеться. Кажеться, що чоловік як одиниця є сильним і побідносним тоді, коли він побідить вперед самого себе. Це значить, коли він побідить в собі свої душевні пристрасти, які стоять йому на дорозі до успіху, — до побіди над життям, чи над іншими реальними противниками в життю. Так само і про народ треба сказати, що він стане сильним і побідносним, коли він передовсім поборе самого себе. Український Нарід стане сильним перед світом тоді, коли здорова Ідея Українського Націоналізму побідить все це, що затроює наш національний організм і наше національне життя, то є: **рабство духа, братню ненависть, несвідомість, словом — коли побідить духове, умове і фізичне убожество нашого народу!** — Згинуть всі плазуни, а остане сильний, відважний, гордий, самопевний і свідомий Українець-Націоналіст! — А час цей вже недалекий. Противники націоналізму, тобто в першій мірі стара, зрабщена генерация, на оправдання якої можна хіба сказати, що вона за своє рабство, за нахил до плазування не відповідає, бо його виціпила в неї ворожа школа життя, — вони вимруть природньою смертю.

* * *

Коли говорити про завдання українських націоналістичних організацій за кордонами України, як майже у всіх краях Європи, в Канаді, Аргентині і в Злучених Державах де є наша організація ОДВУ, то ці наші завдання є:

передовсім давати матеріальну піддержку революційній боротьбі, а далі — творити моральну силу, на якій спирався фронт Українського Націоналізму. Коли наші члени і всі ці, що є нам прихильні, схотять зрозуміти націоналістичну ідею так, як про неї говориться повище, то вони зрозуміють і це, чому потрібним і кінцевим є охоплювати життя нашої еміграції в Америці в наші руки, тобто — вести його під впливом націоналізму. Тоді зникне помовляв — революційного нахилу”, що від ОДВУ-овці, „це вправді дуже симпатична група, однак треба від неї держати незалежно всякі наші життєві національні інституції, бо вони помовляв — революційного нахилу”, що від ОДВУ вся решта громадянства мусить різнитися, як щось іншого, ніби „незалежного” політичного.

Чому щось іншого? — Чи можна увести собі нині якубудь українську інституцію, організацію або одиницю, якаб могла бути аполітичною? — Таж ціла еміграція, як велика вона є, все працює і все працювала в користь поневоленої батьківщини та в користь її визволення. А тут дивне явище — велика її частина ставити себе покищо на боці від такої організації та її ідеї, як ОУН, та її відпоручницю ОДВУ, — яка власне несе це певне, так нею побажане духове і фізичне визволення Українському Народові. — Така постава різних установ та організацій, це ніщо іншого, як тільки брак політичної орієнтації.

Мовляв: „...та ми і так все не для себе, а для краю робимо і шлемо”. — Але де саме до краю, на підмогу яких чинників йде праця, — то це вже менша справа.

Для нас, Українських Націоналістів і широких мас наших прихильників **УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ** і **УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ** стоять на першому місці! — Все інше, хочби і як благородне, є підрядне. Коли революцією скоро не визволимо України, то не стане і тих рідних „інших” проявів нашого національного життя, якими ще тепер тішимося та які матеріально і морально спомагаємо.

Вся енергія — духова, умова і фізична — для Української Національної Революції! — це наш клич.

Всі українські установи, всі організації, всі школи, все, що лише різбить нашу національну душу та творить наше національне життя, — все це мусить бути збудоване, згідно перебудоване на засадах націоналізму! — таке є наше заложення. Інакше бути не може!

Тому ми Націоналісти, а члени ОДВУ зокрема, не можемо так ось лише на кількох волосках висіти при націоналізмові, а рештою свого „я” держатися цієї старовини, яка є повна політичної дезорієнтації, та яка замикається в рамках локальності, значить — в вузьких рамках місцевого життя, такби мовити — парафіяльності. Ми мусимо ціле своє ество перекинути цілковито на платформу Українського Націоналізму. Для нас націона-

лізм мусить статися релігією, а ми мусимо статися фанатиками цієї релігії! — Так, фанатиками!! ...бо тоді лише будемо справжніми націоналістами, будівничими української державности та могутої Української Нації.

Нашим завданням, як Націоналістів, є йти в наше громадянське життя і все це, що на його ниві твориться, згідно вже створилося для цілей допомоги у відзисканні Української Держави, — все це будувати, згідно **перебудувати** на засадах ідеології Українського Націоналізму, значить все це спрямувати на оплянований шлях національного відродження, із всего цього творити одну скоординовану націоналістичну машинерію нашого національного ренесансу (відродження).

А що найважливішим це те, що ми не сміємо ані на оден крок збочити від наміченої націоналізмом нашої дороги. Не сміємо бути ані на йоту компромісовими там, де щось твориться не по засаді націоналізму. — Коли якась група чи організація, або поодинокі громадяне поступають і політично орієнтуються інакше ніж Українські Націоналісти, ми мусимо мати відвагу їм це сказати та виказати їм, де і в чому вони помиляються.

Бо для нас націоналізм, це суверенна форма відродження нашої державности та нашої Нації.

Ще оден великий обов'язок має перед собою ОДВУ: — завести в себе якнайбільший організаційний порядок. — Організаційний порядок і дисципліна членства є підставою сили кожної організації. — Цей порядок і дисципліна мусять в нас запанувати тому, що доперва так зорганізовані ми зможемо виконати свої важні завдання супроти Національної Революції. Ми між іншим маємо за обов'язок репрезентувати Український Націоналізм на чужині і тому не сміємо його компромітувати, але репрезентувати його як пристало, — сильною і справною організацією. Тому мусимо зірвати з недбальством і нездарністю нашої минувшини. Відродження духа, яке ми голосимо, мусимо зачати від себе самих та будувати нову структуру суспільного життя на засаді ладу, сили і дисципліни, — так як наказує ідеологія Українського Націоналізму.

Вкінці звернути треба увагу на це, що одним із найбільших обов'язків наших супроти націоналізму є передовсім зрозуміти його суть, його значіння. Зрозуміти його так, щоб не лише розумом його поняти, але серцем і душею відчувати його. Пересякнути ним до тої міри, щоб не лише на слові тай в думці бути націоналістом, і то нераз лише на зборах свого відділу, — але щоб бути націоналістом і на ділі, щоб ним почувати себе на кожному кроці в своїм житті!

Насамперед треба ознайомитися з заложеннями ідеології Українського Націоналізму і в тій цілі треба читати всяку націоналістичну літературу, яка вся має на цілі вияснити ідеологію націоналізму. Треба слідити за поступом націоналістичного революційного

руху на рідних землях та за кордоном, як також за політикою, яку веде Провід Українських Націоналістів на політичному форумі, так у себе дома між Українцями, як і на світовій арені. Треба, далше, слідити за всякою пресою, яку видають різні частини націоналістичного табору, та яку видає самий Провід Укр. Націоналістів в Європі.

Найбільш конечним є це, щоби члени ОДВУ зрозуміли, що всяка література, — чи то

брошури, чи періодичні видання — видається не на це, щоби її продавати і на цьому заробляти гроші, але щоби маси її читали та освідомляли себе в націоналістичній ідеї.

Треба вишколювати свій ум, будувати справжній характер та закріпляти свої переконання і на кожному кроці обстоювати за тими переконаннями й поступати після них, — а тоді будемо справжніми Націоналістами.

Т. Юрченко.

ДОЛЯ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ

(Ці понурі картини із нашої скитальщини передає оден із тих, що на протязі останнього десятиліття, у своїх молодих літах, самий перейшов такими крутими стежками по різних краях світа, до яких забрало його вимушене ворогами скитання. — Ред.).

Хто вони?...

Це ці українські сотні, які по невдачній спробі у виборенні волі своїй Ненці Україні розбрились по широкому світі.

Попалені їм мости на поворот домів... Тай так на що вертатись: хіба на це, щоб вільні голови свої під стопи наїзників проклятих хилити?

Ні — у них сильний клич в грудях падає: „або добути, або дома не бути!”. З таким то кличем та з невгасаючою надією в серці вони й живуть на чужині.

„Живуть”... яка іронія в цих словах?! — Не життя це, а нуждарне животіння в моральній депресії та матеріяльних недостатках.

Морально прибиті, бо чують, як там далеко, у Рідній Країні лютує зажертий кат — як рабує й збезчещує Український Нарід, а той останній тихо терпить. Та інертність Народу, цей брак могутнього та однодушного відруху Народу мимоволі стає причиною ще більшого їх духового обезсилення.

Матеріяльна криза в нинішних часах, що лютує в цілому світі бодай чи не найболючіше відбивається на наших незаосмотрених в засоби до життя, позбавлених особистого душевного щастя безбатченках.

Краї, що в них опинилися українські скитальці, стали свідками цієї великої кривди, яку історія людства заподіяла Українському Народові, та до якої й вони самі доложили руки. Далекі китайці, африканські кафри, дикі індіяни південної Америки, та всі решта цивілізовані народи, — всі вони знають про горе наших людей. Всі вони подивляються, як ці наші примушені „волоцюги” світові побивають рекорди у всякого рода стражданнях. Холод і голод, це невідступні товариші нашого скитальця на чужині; кожний із них бував вже, як то кажуть, „на возі і під возом”.

А химерна доля все далше та далше їх жене. Немов певна їхнього призначення, сміється з того, як вони борикаються з життям. Тай їх самих заставляє сміятися, бо й вони знають, що це часове, що як довго в них дух кріпкий буде, як довго він не заломиться, так довго їм життя тверде нічого не вдіє. Дух в них скріпиться, життя навчить мудрости і краща мабуть доля стріне їх на рідній землі. Та покищо їх путь веде через страждання.

* * *

Загостім ось у Берлін. Бувало ці бліді, скулені, вічні мученики шукають праці, та дарма. Як її дістануть, то або на пару день, або так використану, що й видержати годі. Сплять де попало: в бараках, по коритарях, або й в поліції на ніч голосяться, коли зимно дошкулить. Бувало теж, що українські студенти ходили з подвіря на подвіря та співали, виглядаючи, чи яка милосердна рука не скине з котрого вікна лепти на прожиття для них. З дому їм помічі не було, бо їхні родини стали жертвами всіляких данин, пацифікацій та других карних езекуцій зі сторони ворожого уряду, і не в силі були уже перенести стільки горя.

* * *

Незавидна доля судилась і тим, що розбрились по сусідних нам краях. Вони лише змінили ката. Деякі з Західніх Земель вивтікали на Велику Україну, до совітів, здавалось „вирвались”. Та де вони всі тепер, про це може лише кровожадна чека сказати. Хто мав щастя звідтіл вихопитися, то далі втікав в світ за очі, по найбільшій мірі піхотою в азійські степи, або на південь у Африку. І можна собі представити таку подорож. Поранені безконечними мандрівками ноги лишали криваві сліди, з безсилых люде мліли а часом лишались серед широкых пустинь на жир диких звірів.

Також нещасна доля стрінула і тих, що пробували нелегально та без оплати переплисти на чужих кораблях до далеких країв. Як нелегальних пасажерів, та ще й людей без вітчизни, годі було в якійнебудь пристані висадити на беріг. А треба було щось з ними зробити, та не знати що. Давалось їм заняття на кораблях; та вони не здібні були на моряків

і виснажені морською хворобою, позбавлені здоров'я, знаходили вічний супочинок на дні моря.

* * *

А ось і Куба, ще одна „мета” на земському гльобі, до котрої прямують стопи нашого скитальця.

Його там звать „поляко”; гарний епітет, нема що казати! — Там назва „поляко”, це щось найгіршого. „Поляко” в них кожний іммігрант: поляк, українець, німець, жид, а в першій мірі кожний, хто є славянського походження. Їх кубанці, хоч і самі далекі від культурних, вважають за щось негідного, так як колись римляне всіх прочих звали варварами. — В щоденній мові слово „поляко”, це обида: це поняття про людину без хати, обідраної і взагалі бідної, а до того ще й некультурної. Таким то прізвиськом обдаровують на Кубі і нашого скитальця.

Можна собі уявити долю українських безбатченків в каріні, якої мешканці є так ворожо та іронічно настроєні супроти іммігранта. Їхати би їм кудинебудь, та нема за що. — Так то попався неоден Українець на цей острів і чувається там мов на заслання на тяжкі муки. Це тюрма, мабуть кульмінаційна точка нужди кожного із них.

Подібні гаразди переживається і на континенті Південної Америки. Многі, що опинились

там та доробились деякого гроша, мріли про це, якби дістатися до Злучених Держав. Там, мовляв, „рай”, добра праця, то що, — та пашпорта немає, а конзуль віза не дає. Тож нелегально старались добристи до тої країни, та яка доля срінула багатьох із них.? Моряки, які перепачковували їх, коли бачили, що можуть бути викриті, то щоби позбутися лиха, видумували якийнебудь спосіб, щоби своїх „клієнтів” повсаджати до мішків — ніби для охорони — а опісля... кидали їх у воду.

* * *

Такі гаразди переживають наші скитальці, що блукають по далеких роздорожах цілого світа. Все їм, як то кажуть „вітер в очи віє”. В додатку навіть і на чужині часто старається їх досягнути ворожа рука. Вона і тут пробує мати свій вплив на їхнє життя.

Не місце тут ширше розписуватися про ці річі, про це можна буде опісля. Оці зібрані картини, немов хаотичні, як хаотичне є життя осіб із цих картин, мають за ціль змалювання загального образу славетної новочасної української скитальщини.

Та всі ми скитальці не тратимо духа, бо з кожним днем наближається цей момент, коли наші терпіння увінчаються лавровим вінцем, а це — Волею Рідної Землі і буде послідним днем української скитальщини.

SPRING.

— — — — —
 Уже весна воскресла,
 Щось нам принесла.

— — — — —
 Will many more springs come and go, before the hayivky will be played and sung on our own free Ukrainian soil?

You have heard that a thing of beauty is a joy forever. Small wonder that the simple beauty of our songs to Spring has endured since pagan times. Who has not heard hayivky sung without immediately taking them to his heart as one of the beauties of Ukrainian culture, one to be proud of? Delving into the history of each song is a delightful way of learning the history of the Ukrainians.

With snow still on the ground, the young children are learning new hayivky. Mothers are remembering the songs taught long ago, and daughters are waiting impatiently for the joyous festivities to start.

Then pictures, at Easter: A green knoll by the church colorfull dotted with gayly dressed girls singing, weaving picturesque desings in their games—laughter.

Can you picture how infinitely gayer the picture presented by this natural national theatre would be, if it were presented under our own free Ukrainian sky? The singing of hayivky year after year, through the ages,

has been an unconscious, natural, nationalistic movement. Bits of contemporary historical facts, crystallized in miniature in these songs, have attested to this. In some of these songs, the people kept fresh the memories of insults suffered at the hands of adversaries and their victories over these foes. In our hayivky we can learn of the tyranny of Poland, and her 'shlachta', of the indignities imposed on the people, even to having the people wait for the Jewish 'Zelman' to come and open their Christian churches for services.

Do we suffer less indignities now? Must we wait longer to throw off this insulting yoke?

The loveliness of Ukraine that is extolled in song—must we much longer just praise them, without calling them our very own?

The world may well have little patience with a nation that allows itself to be subjugated for decades. We Ukrainians of to-day have so well developed our nationalistic senses, that the world will soon admiringly recognize our independent State.

There will be a spring not long hence, when we will bury the hated 'kostrub' that kept Ukraine in wintry numbness, and we will greet the flowering of a new powerful nation.

M. M.

О Ф І Ц І Й Н Е

РЕВОЛЮЦІЙНА БОРОТЬБА В ПОТРЕБІ.

„Здорова українська політика може вестися лише за українські гроші” — такої девізи придержуються Українські Націоналісти, а для нас, американської еміграції, ці слова мають особливе значіння. Розуміючи свою роль в революційній визвольній боротьбі — а це: в першій мірі несення матеріальної помочі, ми знаємо, що „ці українські гроші” в головній мірі мусимо дати ми.

Всякі націоналістичні організації, що існують в Америці та мають за завдання помагати революційному фронтові, часто забувають на цю головну ціль свого існування і багато енергії та гроша вкладають в само-розбудування, оскорблючи в цей спосіб потреби революційних змагань, які вони мають задовольняти. Часом знову зуживається велику частину нашої допомоги краєві на інші ніж революційні цілі, і то в непропорціональній до дійсних потреб мірі.

Ось тепер, коли націоналістичний рух розрісся на цілій Україні до могучих розмірів, коли в недавніх часах переведено, та ще переводиться такі тяжкі змагання, як підірвання російського режиму на Великій Україні, через поширення революційного нац. руху та поведення протимосковської акції, революційна акція проти польської шкільної реформи, поведення сильної міжнародньої пропаганди, коли націоналізм мусить розвинути щораз ширші круги активності, наближаючись до остаточного зриву, — а з другого боку коли ворожа нагінка на український націоналізм з дня на день кріпшає, — український націоналістичний революційний рух вимагає якнайбільше часу та посвяти провідних одиниць, а від громадянства вимагає якнайбільше фондів.

Ці грошеві суми, які в останніх часах були пересилані до краю на боеву акцію, ніяк не відповідають дійсним потребам рев. руху. Якщо наші жертви не побільшаться, то це незвичайно відемно може відбитися на цілій справі.

Коли наші котеперішні жертви були невистарчаючі й до нас ставиться домагання побільшення їх, то ми в першій мірі мусимо зредувати нашу дотеперішню систему збирання таких фондів.

Дотепер наше громадянство, включаючи і відділи ОДВУ, старалися о ці фонди в дуже невідповідний спосіб. Роблено все дуже недбало, по старому звичаю принагідних збірок та підприємств. Очевидно такі „нагоди” до збірок траплялися дуже рідко, а всякі підприємства увінчувалися дефіцитами, або, по витраченню досить гроша та енергії, приносили мінімальні користи.

В цей спосіб витрачувалося багато громадської енергії та гроша на марно, а в запла-ту одержувалося переважно знеохоту до праці.

Коли тепер справа є майже критичного характеру, то мусимо повести працю так, що кожний щирий націоналіст взагалі, мусить відробити свою відповідну пайку в праці над придбанням фондів на боротьбу. Мусимо оживити цю систему, яка в нас до певної міри завмерла, а саме: **систему колекти**. Кожний щирий націоналіст мусить доложити всіх старань, щоби особисто від своїх знайомих що якийсь час зібрати відповідні жертви, **кожний мусить зобов'язатися зібрати відповідну суму з таких жертв**.

На цю методу збіркової праці проводи націоналістичних організацій мусять звернути увагу, а зокрема Управи відділів ОДВУ, а члени мусять самі перед собою прийняти в душі постанову, що таку працю вестимуть систематично.

А ось тепер, під весну, праця за придбання гроша на боротьбу мусить бути усилена до всяких можливих мір, бо цього вимагають обставини!

Тож до праці товариші! Ви вже нераз давали доказ самопожертви для революційної боротьби, дайте її і тепер. Напружіть всі свої сили, щоби повести ту працю до успішного кінця. Ми в міжчасі піддамо відповідні детальні сугестії як таку працю повести, та приладимо всякі потрібні до цього матеріали.

* * *

„ВІСТНИК О.Д.В.У.” БУДЕ ТИЖНЕВИМ ЧАСОПИСОМ.

Представник Центр. Управи ОДВУ виїде в поїздку по Америці в цілі придбання фондів на закупню друкарських машин.

Наша організація опинилася перед неunikнимою konieczністю перебудування своєї преси, тобто — **перемінення свого місячного органу ВІСТНИКА ОДВУ на часопис, який виходив би частіше ніж раз на місяць.**

До цього змушують нас такі обставини:

По перше — ОДВУ потребує органу, який своїми розмірами та впливом на громадянство відповідав би розмірам нашої конкретної діяльності та сьсягові нашої програми праці. Діяльність ОДВУ із стадії само-розвиткової та несення лише допомоги революційній визвольній боротьбі, перейшла в стадію реалізації наміченого перевиховування нашого громадянства та перебудовування нашого суспільного життя на засадах идеології Українського Націоналізму. Український загал націоналістичного переконання в Америці, який веде майже всю громадську працю, потребує незалежного, чисто політичного, **націоналістичного часопису**, який давав би вираз його діяльності та репрезентував би його стремління.

Цю функцію дотепер частинно сповняв ВІСТНИК ОДВУ як місячник. Кажемо „частинно” тому, що ВІСТНИК ОДВУ, виходячи зазедво раз на місяць та маючи так мало місця до диспозиції, не міг обширно трактувати про наше громадське життя, не міг подавати громадянству свіжих новостей, взагалі — він з konieczности замикав наш широко розвинений націоналістичний рух в Америці у відносно вузькі рямки. Тому він, хоч в початках свого існування причинився до розбудування ОДВУ, тепер оказується невистарчаючим для задоволення наших актуальних потреб.

По друге — само громадянство від довшого часу спонукує нас до того щоби від журналу перейти до видавання звичайного часопису, що виходивби частіше, ніж раз на місяць.

По третє — переіменення ВІСТНИКА ОДВУ з місячника на часопис, який виходивби частіше, подвоїть або й потроїть його циркуляцію.

Вкінці — це поставить видавництво на солідніший фінансовий ґрунт, а рівночасно створить сильнішу базу для існування нашої організації, бо забезпечить кермуючому нашою тут діяльністю центрові — Центральній Управі ОДВУ — відповідні людські сили, які посвятяться цій справі виключно.

Важним є також факт, що в цей спосіб відтяжиться всю решту української преси від націоналістичних справ, якими її дотепер засипувано.

Маючи це все на увазі, Центральна Управа ОДВУ рішила, щоби начати видавати ВІСТНИК ОДВУ як тижневик. А що в нас, в місці осідку Центр. Управи ОДВУ, є охочі та молоді члени, які з посвятою будуть працювати над розвитком видавництва, так, як дотепер працювали над розвитком цілої організації, рішено заангажувати їх до цього діла, яке вимагає в початках особистої посвяти.

В тій цілі рішено закупити власні друкарські машини.

Взявши під увагу, що: видавництво ВІСТНИКА ОДВУ дотепер все стрічалось з перешкодами у формі різних друкарських невігод; є охочі молоді люде, які хочуть зайнятись працею в друкарні та цілим друкарським підприємством й повести його так, щоби ця друкарня не тільки оплатила сама себе (льокаль, електрика, газ, персонал і все інше), але щоби сплатила себе, оплачувала видавництво ВІСТНИКА ОДВУ й по можности приносила деякі зиски; закупно виноситиме нас лише \$3,000 (три тисячі доларів), — приходимо до переконання, що нам дуже оплатиться всю машинерію закупити та в цей спосіб отворити солідну підставу під власну пресу.

(Друкарня буде сповняти працю і на замовлення з зовні, навіть з провінції, так як і всі інші друкарні).

Тому рішено віднести до всіх відділів ОДВУ, зокрема до поодиноких їх членів, та до всіх нам прихильних громад в Америці з зазивом, щоби помогли нам це діло довершити. **Визначено одного представника Централь-**

ної Управи ОДВУ, який обіде наші відділи та громади в Америці в цілі зібрання фондів на ці машини.

Ми розуміємо, що цею справою, яка має на меті розбудування самої нашої організації, ми не сміємо оскорбити найважнішої нашої справи — самої визвольної революційної боротьби Націоналістів в краю, і то якраз тоді, коли вона потребує як найбільше жертв нашого народу. Наш зазив тому є скерований не так до відділів як таких, але до одиниць-членів, які можуть прийти тому ділу з поміччю.

Принимаємо добровільні жертви, як також позички, в менших і більши сумах. Всі гроші, жертви і позички, будуть складані в банку на особне щадниче конто і не сміють бути руйшені аж до хвили, коли доповниться цілу суму 3-ох тисяч доларів. Тоді доперва приступиться до закупна машин.

Колиб оказалося, що неможливо є досягнути такої суми, (в що ми не віримо), або що з якихось непередбачених причин малобся занехати закупна машин, тоді всі позички будуть звернені назад, а щодо зложених жертв, то дасться під вирішення самих жертводавців: чи вислати їх на боеву акцію до краю, чи теж звернути їх жертводавцям.

Представник Центральної Управи ОДВУ — тов. М. Новак — виїде з Нью Йорку на днях і відвідуватиме громади по вложеному пляні (який подамо дотичним громадам довідома листовно). Його ціль буде давати відчити про значіння націоналістичної преси а рівночасно зазивати громадян до зложення жертв та позичок на вище згадану ціль.

Справа з початку пішла дуже добре: в самому Нью Йорку відбулися перші такі збори членів всіх місцевих відділів ОДВУ дня 11-го б. м. та присутні на салі відразу зложили \$311, з чого лише \$25 позички а решта жертви. Жертвували слідуєчі: відділ ОДВУ ч. 11 (з каси) \$50, Ст. Угорчак \$50 (з того \$25 позички), Антін Пасічник \$25, Український Червоний Хрест, від. 30 ОДВУ \$15, Марійка Чайка \$10, Микола Цимбалістий \$10, Волод. Найдан \$10, Василь Гельнер \$10, п-ні Анна Гладун \$10, Роман Голембйовський \$10, Ст. Грабовський \$10, Ю. Павчак \$5, Ю. Сидор \$5, В. Дроботій \$5, О. Гавришенко \$5, П. Мельник \$5, С. Мельник \$5, Я. Гутак \$5, Панасюк \$5, І. Петраш \$5, п-на Л. Пішак \$5, п-ні Софія Жуковська \$5, В. Сцібайло \$5, М. Новак \$5, п-ні Бучка \$5, В. Череватюк \$5, Семанишин \$5, Голубович \$5, М. Леськів \$5, п-на П. Пелех \$5, І. Гупало \$2, І. Король \$2, Т. Юрченко \$1, Лантвіт \$1.

Як бачимо, то нью-йорські члени ОДВУ розуміють вагу початої справи, а доказ того дали своєю жертвенністю, за що їм щира подяка.

Маючи цей гарний початок, який дав Нью Йорк, наш представник вирушить в Америку вже не голоруч. Не сумніваємося ані на хвилину, що обіхавши наші відділи та громади, він збире на цю ціль суму, яка навіть перевищатиме намічену суму \$3,000.

До відділів ОДВУ і других громад відносимося з проханням, щоби пішли на зустріч нашому представникові та цілій цій справі і таким робом помогли нам це діло зреалізувати.

За всякі жертви чи позички, надіслані до нас поштою, будемо щиро вдячні. Наша адреса є: **Executive Committee of O.D.W.U., P. O. Box 13, Sta. D., New York, N. Y.** Просимо зазначувати, що гроші призначаються на закупно машин.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ПОМЕР ЕПИСКОП УКР.-ПРАВ. ЦЕРКВИ, о. д-р ЙОСИФ ЖУК.

Дня 23 лютого цр. в Ст. Пітерсбург, Флорида, помер єпископ Української Православної Церкви в Америці, о. д-р Йосиф Жук.

Покійний влади́ка був одним із найвидніших інтелектів української церкви. За собою мав він дуже багату працю на полі духовенства, за яку за життя одержав много духовних відзначень. В останніх роках особа покійного була на устах кожного Українця в Америці в звязку із створенням нової Української Православної Церкви в Америці.

Єпископ Жук в початках своєї духовної праці, ще в краю, стояв близько особи теперішнього митрополита Андрія Шептицького, а опісля був ректором духовної семінарії у

Львові. Мандрівка на еміграцію забрала його спершу до Відня, де був парохом укр. гр.-кат. церкви св. Варвари, а відтак до Канади, звідки зновуж переїхав до Зл. Держав. З часом покійний почав оказувати неспокій з приводу заходів латинщення української гр. католицької церкви, якої був священиком та, згуртававши біля себе священиків однодумців, зорганізував незалежну Українську Православну Церкву, яка тепер числить кількадесять парохій.

Тоді, коли праця його почала увінчуватись успіхом, невмолима смерть перервала нитку його життя.

Покійний єп. Жук розумів як слід завдання своєї церкви у процесі політичного та духового визволення Українського Народу і тому за фундамент своєї церкви положив власне працю над тим визволенням. Він був щирим симпатиком нашого нового українського націоналістичного руху, зокрема було у него переконання про потребу революційної визвольної боротьби. Тому справа революційної боротьби знаходила у його велику піддержку.

О.Д.В.У. в особі пок. єп. Жука стратила щирого симпатика та дійсного спомогача української націоналістичної справи.

Іван Пахолок, член відділу ОДВУ ч. 9 в Сиракюз, Н. Й., помер дня 15-го січня 1934.

Походив він з села Колидяни повіт Чортків та мав 36 літ. Був добрим членом і щирим й відданим справі Українцем.

Покійний полишив дружину і двоє малих діточок, 7-літню Розалію і 8-літнього Володимира.

Хай земля буде йому пером.

ВІСТІ З ВІДДІЛІВ О.Д.В.У.

СВЯТО 3-ЛІТНЬОЇ РІЧНИЦІ О.Д.В.У. В ФІЛЯДЕЛЬФІІ, ПА.

Місцевий відділ ОДВУ ч. 12, ім. Ю. Головінського обходив дня 28-го січня бр. три-літню річницю свого засновання. Свято відбулося в просторій салі Українсько-Американських Горожан, а участь в ньому взяли члени ОДВУ, симпатки та велике число місцевого національного громадянства.

Свято відкрив голова 12-го відділу, тов. Бережницький вступним словом, підчеркнувши трудні обставини, в яких приходилося класти основи під цю організацію. Згадав на всі ці труднощі, які перші основателі ОДВУ в Філядельфії мусіли поборювати в праці над розвитком організації та пеширенням націоналістичної ідеї. Він далі висловив радіння, що Український Націоналізм знаходить щораз то більше розуміння у нашого суспільства, що він тепер тріумфує в кожній ділянці нашого життя.

Слідуючим і головним того свята бесідником був головний організатор ОДВУ, Т. Свистун, який говорив на тему „Шлях до волі через Національну Революцію”. Він розпочав свою промову словами гетьмана Мазепи: „Острих сабель добувайте, самопали набивайте; нехай вічна була слава, що през саблі маєм права!” — Бесідник в дальшому тягу торкнувся важливих питань українського революційного визвольного руху та згадав на

що велику працю, виконання якої від нас вимагають інтереси Нації.

Ось слова тов. Свистуна:

„Коли вороги наші готові боронити кожну пядь окупованої ними нашої землі, то о скільки з більшим піетизмом мусимо ми в першій мірі окупити волю України кровю?!”

„Чому ми дотепер не здобули волі, чому сотками літ терпимо неволю? Виходить з того, що щось злого є з нашим народом, коли нас є 46 мілонів а не маємо своєї держави. Брак Українцям національної свідомости, взаїмне недовіря, братня ненависть, це причини нашого дотеперішного рабства. Наш слабый характер виявився в часі Хмельниччини, коли ми могли не тільки забезпечити свободу Україні, але й запанувати над Польщею, колиб не великодушність Хмельницького, який рішив в спокою залишити Польщу. Це дало доказ, що нам бракує твердості духа та відповідної мірки агресивности, місце якої займає в нас лагідність душі та миролюбність. Нам дотепер бракувало духа революції, яку одинокого засобу стати вільним народом.

„Цего революційного духа тепер плекаємо ми, — Українські Націоналісти — що ширимо кличі Української Національної Революції.

„І цей шлях молодого українського покоління — Українських Націоналістів — що веде до незалежности через безпереривну боротьбу аж до побіди, оказався

одиноким правильним шляхом. Ідея Націоналізму стає домінуючою тоді, коли безхребетна політика наших лаполизних партій компетентно банкрутує. Тому нашим обов'язком тепер є помагати націоналістичному рухові організаційною силою”.

Опісля бесідник говорив до молоді, заохочуючи її до націоналістичної організації ОДВУ, до кращого зацікавлення справами старого краю та до допомоги їхнім братам на Україні здобути волю.

Відспіванням національного гімну й „Не Пора” закінчено першу і властиву частину свята, по чому гості і члени ОДВУ засіли до спільної вечері, під час якої тост-мейстром був тов. Свистун. В часі вечері було багато промов, між іншими говорили о. І. Савчук, Т. Свистун, М. Пасічник і О. Яремко.

Отець Савчук звернувся промовою до молоді. Рівнож до молоді говорив тов. Пасічник, звертаючи окрему увагу на потребу піднесення її національної свідомості.

— В часі вечері довершилось засновання молодечого відділу М.У.Н. (Молодих Українських Націоналістів) при відділі старших ОДВУ, — до якого з охотою вписалася майже вся присутня молодь.

На закінчення вечері зібрано від присутніх жертви на бойовий фонд.

М. Пасічник,
секретар від. ОДВУ ч. 12.

„ХОР О.Д.В.У.” В НЬО ЙОРКУ.

Любителі українського народноспіву, члени ОДВУ в Нью Йорку вкінці зреалізували свою мрію про заснування „ХОРУ ОДВУ”, — Першого Хору ОДВУ в Америці.

В половині місяця лютого цр. розписано запрошення на першу пробу до всіх кращих співаків та співачок в місті Нью Йорку, так членів ОДВУ, як і тих, що є ширими симпатиками ОДВУ. На цих перших зборах всі одногослосно погодилися на засновання такого хору. Всі погодилися із фактом, що справа хорів представляла чимало клопотів в нью-йорській громаді дотепер, що треба тут доброго національного хору, який мавби кріпкі підстави до існування та свobodного розвитку. Всі жаліли що такого хору ОДВУ не zorganizувала дотепер.

На диригента цього хору запрошено відомого серед американського громадянства диригента, проф.Юрія Кириченка.

В Хорі зібралися прекрасні голоси, так жіночі, як і мужеські, бо все це переважно вироблені колишні співаки та співачки других громадських хорів. Однак на велику частину хору зложився молодий та свіжий в хорovій праці елемент.

Від перших зборів проф. Кириченко провадив часто проби хору, підготовляючи його до виступу на СВЯТІ ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ, яке відбулося заходами УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА, 30-го відділу ОДВУ, дня 4-го березня в Укр. Нар. Домі в Нью Йорку.

Проф. Кириченко зумів за короткий час згармонізувати цей хор та підготувати його знаменито до виступу на згаданому святі, так, що виступ цей приніс неабияке признание так самому диригентові, як і всім співакам.

Здавалося декому, що хор цей, відспівавши Свято Басарабової, спічне знову блаженним сном, просто перестане існувати. Говорилося таке на підставі досвіду про великий запал наших всяких артистів, чи то співаків, чи теж театр. аматорів, який вони звичайно виказують перед різними виступами. Та тим разом хористи справили самі собі та всьому нью-йорському громадянству милу несподіванку. На перших зборах, що відбулися зараз по згаданому святі, 6-го березня, явилось коло 50 співачок і співаків, так старших членів, як і нових кандидатів до Хору.

І тут власне всі члени Хору показали свої ширі інтенції, висловивши прямо неочікуваний провідниками ОДВУ ентузіазм й охоту до праці та симпатію не тільки до самого Хору, але до справи ОДВУ взагалі.

Співаки і співачки, які не є членами ОДВУ, запитані про їхнє становище до цього хору та до ОДВУ, в прекрасний спосіб висловлювали свої бажання працювати в такому „Хорі ОДВУ”, бо, як зазначили, вони в цій праці бачать не лише особисте душевне задоволення, але в першій мірі нагоду брати участь у нашому суспільному русі нових часів. Коли на запит одного із учасників зборів організатор ОДВУ сказав, що ми не можемо нікого із них наклонювати також до участі в членстві ОДВУ, піднесли рішучі протести проти цього, щоби справу ставлено в такий спосіб, та домагання, щоби всі члени Хору, що ще не є членами ОДВУ, старалися ними зістати в короткому часі.

У висліді зборів вибрано новий уряд, який складається як слідує:

Гр. Грицишин, голова
Оля Котович, місто голова
Степан Ковальчук, секр. рек.
Іван Харамбура, секр. фін.
Роза Красновська, касієр
Маруся Кісіль, В. Черватюк, організатори
М. Скоробогач, директор
Проф. Ю. Кириченко, диригент хору.

Вже тепер Хор підготовляється до наступного свого концертового виступу, а то Свята Тараса Шевченка, яке відбудеться в Нью Йорку в місяці березні. Проби відбуваються в Укр. Нар. Домі при 6-тій вулиці кожного вівторка вечером.

Духова постава хористів, їхня симпатія до націоналістичної справи та бажання працювати для Хору, дає цілковите запевнення, що Хор цей розвинеться якнайкраще. Він бо і має прекрасну нагоду розвиватися під проводом ОДВУ. Управа Хору ставить собі за ціль піднести його склад до числа сотки співаків. Тому перед ним стелиться дорога до першого місяця між всіма українськими хорами на Сході Америки, як не в цілій Америці взагалі, коли взяти під увагу прекрасні співучі сили, що входять в його склад, доброго диригента, гарні і часті нагоди до виступів, справний, бо молодий і енергійний провід та — найголовніше — ширий, овіяний патріотизмом запал до справи і охоту до праці у самих хористів.

Віримо, що члени „ХОРУ О.Д.В.У.” ніколи не пожаліють праці під проводом ОДВУ.

При нагоді треба згадати, що всі ці, котрі мають гарні голоси та бажалиб співати в „Хорі ОДВУ”, хай голосяться до директора Хору, тов. М. Скоробогача, на адресу **М. Skorobohach, P. O. Box 13, Sta. D, New York City.**

Еско.

ВІДЧИТИ Д-Р Г. СКЕГАРА В ДІТРОЙТ, МІЧ.

В другій половині місяця лютого цр. д-р Г. Скегар з Шікаго, перебуваючи в околицях Дітройт, Міч., дав ряд успішних відчитів. На відчити ці прибували громадяне з різних товариств та о різних політичних переконаннях. Найцікавішим є факт, що навіть противники Націоналізму цими відчитами цікавились та їх любили.

Відчити ці відбулися в такому порядку: дня 18-го лютого в Гемтремк, Міч., заходом 4-го відділу ОДВУ; поважне число слухачів. Дня 19-го лютого в Віндзор, Онт., Канада; присутних було коло 300 слухачів, між ними багато членів СУС та гетьманців; предсідателював добр. П. Дуда; відчит відбувся заходами місцевого гуртка канадської УСГ.

Також відбувся відчит в Дітройт, Міч., для тісного гуртка слухачів.

ВІЛІНГ, В. ВА.

3 весілля на його акцію.

Недавно відбулося весілля у панства Василя і Параскеві Когут. Віддавалася їх дочка Катеруся, а щасливим женихом був п. Іван Ландяк.

Наш відділ ОДВУ ч. 33 жалував, що стратить свою працю Катерусю, яка була секретаркою молодечого

відділу М.У.Н. Та Катеруся заявила, що подружка її зовсім не стоятиме на перешкоді в приналежанню до ОДВУ й що вона на даліше буде сповняти свої обов'язки у відділі як дотепер.

На її весілля гості зложили деякі датки на боеву акцію, а саме: Катерина і Іван Ландяк \$2, дрібними зібрано \$3.25, разом \$5.25, які вислано до Центр. Управи ОДВУ на боеву акцію.

Молодій парі бажаємо многих та щасливих літ.

М. Дуткевич.

ШКАГО, ІЛЛ.

Свято злуки Українських Земель.

Дня 11-го лютого пр. заходом трьох відділів ОДВУ в Шкаго (2-го, 28-го Синів України і 46-го) віддсвятковано Свято Злуки.

Святочну академію виголосив добр. Т. Свистун, головний організатор ОДВУ. Український Хор м. Шкаго, під проводом всім звісного диригента п. Юрія Бенецького, виконав свої пісні артистично. Це під сучасну пору є найкращий український хор на Злучені Держави та Канаду, славний зі своїх виступів на радіо. П-ні Цимбаліст всіма улюблена співачка відспівала кілька пісень. Також п-на Войціхівна виконала скрипкове сольо прекрасно.

Концерт відбувся в салі Укр. Православної Громади, а саля була виповнена.

Гроші зі свята вислано на боеву акцію через „Обеднання”.

* * *

Користаючи з побуту в Шкаго, гол. орг. Т. Свистун дав ряд відчитів (2 публичні і 3 для членів ОДВУ, подучені зі зборами) для членів ОДВУ на решти промадян-

ства, з яких це останне багато скористало. Він також заснував новий відділ ОДВУ в північно-західній частині міста Шкаго, що зветься „Генсон Парк”, та поладнав багато внутрішньо-організаційних справ, скріпивши тим місцеві відділи. Найбільшим успіхом його поїздки до Шкаго було визначення Окружної Управи ОДВУ на округ Шкаго, яка енергійно забралась до праці.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Коляда на боеву акцію.

На заклик тов. І. Урбана на зборах Укр. Ам. Клубу дня 14-го січня пр. зложили як коляду на боеву акцію слідуєчі:

По \$1: Іван Урбан, Петро Ковальчук, Ст. Чайковський, Ол. Спак, С. Михасів, Петро Риганич, Т. Яхвак, Ст. Ковальчук і В. Мадараш. По 50 ц.: Лев Завойський, В. Футулуйчук, В. Вовчук, Василь Гобляк, Мих. Мадараш. По 25 ц.: Михайло Завойський, М. Спак, Андрій Кріль. Разом \$12.25.

Гроші вислано через Обеднання на вище вимінену ціль.

В. Футулуйчук,

секретар від. ОДВУ ч. 21.

* * *

СПРАВЛЕННЯ.

В числі ВІСТНИКА ОДВУ за січень в дописці з Вотервліт, Н. Й., в якій проголошено жертводавців на боеву акцію з листопадового вечірка, пропущено імя Петра Ковальчука, хоч його жертву проголошено. Він зложив \$1. — (Редакція).

Д-р Г. Г. Скегар, Шкаго, Ілл.

СВІТОВА ВИСТАВА В ШКАГО

(Продовження).

В ряді при головному трахті є рівнож побудована німецька реставрація „Old Heidelberg Inn”. В дійсности є це три ріжні реставрації на горі, а одна в сутеринах, де завсіди повно гостей і то самих Німців. В головній їдальні, яка може помістити 1,000 осіб нараз, як і в побічній, де міститься 500 осіб, є підвищення, на котрім грає першорядна німецька оркестра арії із самих німецьких опереток. Є тут рівнож мужеський хор із 25 голосів, який забавляє гостей співом. Третя їдальня є розміром менша від перших двох, зато багато краще уряджена. Є тут бара довжезна, при якій продають німецьке пиво по 15 центів за „штейн”. Саля прибрана як студентський клуб, зі всіма крикливими кольорами та з 7-ма секретними знаками „фратернитів” (студентських братств) університету в Heidelberg. на середині видніє напис „Bier Stube”, з правого боку є образець, де студенти поединкуються, а їм приглядаються секунданти. Із головної салі чути, як мужеський хор співає „Student Prince” оперету. З надвору на цій реставрації висить великий герб університету Heidelberg, а під сподом напис: „Norden und Malz Gott erhalts”. З великої салі долітають звуки оркестри, яка тепер грає „Zwei

Herzen und drei viertel Tackt”, а відтак чути голос хору. На долині, в сутеринах, відбувається зовсім що іншого, ніж на горі. Тут є інша оркестра, зложена із 8-ох грачів, які є повбирані в строї Баварців, із своїм провідником. Провідник є кремезний, молодий чолоїк, із добрим голосом та приємною й веселою вдачею. Реставрант набитий по береги і нікого не пускають, але коли я показав картку репортера, то знайшли для мене крісло і примістили мене коло головного стола. Завідатель запевнив мене, що я прийшов саме на час, бо зараз зачнеться пісня „Die Schnitzelbank”. Ця пісня тривала поверх 15 мінут, зі всіма переспівами провідника і самої публики. Я ще не бачив в своїйому житті, щоби поверх 600 людей було в таким добрім настрою, всі сиділи коло столів, співали, в руки плескали а всьо з таким порядком, якби це було в школі. По цьому прийшла пісня „Heili-Heilo”, переплітана по англійськи і по німецьки.

Поміж ріжнородними концесіями є також побудований „Hungarian Pavilion”, який зовсім не подобає на представництво якогось краю, але є більше схожий на наш старо-краєвий ярмарок, де є всьо на продаж, і де нема жад-

ного порядку. Якби не одна знімка із міста Будапешту, то глядач думавби, що він випадково зайшов до Вірменців на випродаж диванів.

„Spanish Pavilion” належить до тої самої категорії, що угорський. Що правда є тут вистава іспанських вин, кави, маслин, коверців, корку, килимів, ручних робіт з дерева та слонової кости — а всеж це все не подобає на виставний павільон.

А вже найбільшим ярмарком, який я бачив в мойому житті, це є ярмарок в „Palais d'Orient”. Дійсно, є тут велике число будинків, сполучених зі собою проводами із різними назвами, як „Oriental Village” та „Slums of Orient”. Властителями є самі Турки та Ассирійці. Марфа їх складається із килимів та коверців, як рівнож є досить всякої біжутерії. Є тут театр турецьких гаремових танців, куди заманюють молодих муштин шумним та крикливим оголошенням, за вступом по 25 ц. Дівчата танцюють цирковим способом (а є їх 8) і глядач виходить звідти з найбільшим обридженням. Є також побічні три театри, вже більше заховані від публіки та дітей, які виставляють ще скандальніші вистави для самих муштин. Це є дійсно „сміття сходу”, так як вони себе назвали. Побачивши це, Ви перестаєте дивуватися, чому старі народи Азії не вложили майже нічого в скарбону всесвітньої культури та поступу.

Дуже велике місце займає „Кольонія Артистів” зі своїми виставами образів та ріжних рисунків. Неоден із заробляючих тут артистів таки зараз нарисує Вас за одного доляра в такій позі, в якій самі хочете.

Є тут „Село Карликів” („Midgets Village”), де вони мають свій малий театр та показують ріжні штуки. Навіть навчили одного карлика виголошувати рекламні промови.

Приходите перед будинок, який є побудований на взірць старого пароходу, а на ньому видніє напис „Old Plantation”. На палубі того пароходу стоїть довгий ряд нігрів і нігерок, повбираних в костюми свого улюбленого „Minstrel Show”. В другім ряді стоять самі співаки, а по середині стоїть молодий нігер та баянсує велику коновку води на голові так, що може хлюпнути дещо води перед себе, однак не утратить рівноваги і коновка не спаде з голови. Коли я дивився на це, то пригадалися мені сцени, які я бачив далеко, на полудневих плянтаціях бавовни в стейтах Mississippi і Louisiana, як нігри зривають бавовну у великі торби та зносять до воза. А рівночасно поперед мої очі перебігли історичні події з часів нігерського невольництва, якто їх на великому кльоцові, на публичному ярмарку продавано в місті New Orleans, та як їх прали нагайками білі економни на плянтаціях бавовни. І так не без причини, вже на волі, склав нігерський народ сентиментальні пісні про своє невольництво. Їх способу співання не може ніхто наслідувати, нехайби пробував як лише хотів. Такий сентимент залишився в них

по сьогоднішній час. Таке було моє вражіння, коли я прислухувався, як одна стара нігерка, тримаючи дитину на руках, співала „O My Baby”. Самий текст цієї пісні є разом і романтичний і смутний. Ось погляньте:

„Oh ma baby, ma curly headed baby—
Yo daddy's in de cotton field a' working fo' de coon,
So lulla lulla lulla by by—
Does yo want de moon to play wid,
Or de stars to run away wid—
They'll come if yo don' cry—so lulla by by.

Oh ma baby, ma curly headed baby—
I'll dance yo fast to sleep and lov yo as I sing.
Oh ma baby, ma little nigger baby,
Jus' tuck yo head like little
Bird below it's Mamy's wing—
So lulla lulla lulla by by.”

А всеж Українці мають співачку, (п-ні Стефанія Тимкевич-Пономарів з Шікаго), що цю пісню чудесно співає. Ось така є, менше більше, програма на „Старих Плянтаціях”. Варта її побачити та послухати пісень, які наносять на душу якийсь сумний та незрозумілий настрій. Не знаю, мабуть тому, що ми самі є ще третя генерація по панщині і тому такі чутливі. Я самий ніяковію, коли слухаю, як John Boles співає „Old Man River”.

„Marocco” також добре представилося на Світовій Виставі. Павільон збудований із цельтових плахт. Збудовано мале місце так, що плахти замикаються в перстень, а в середині є пісковий майдан. На підніжжю пустині є рестаурант з вигідними шкіряними кріслами довкала, а по середині на підвищенні чотирокутний трон, вистелений дорогими диванами, на яких сидить 3-ох музикантів та на переміну — то грають, то співають. Музиканти є евнухи, це пізнати по голосі і по лиці. Ані музика, ані спів мені не подобалися. Зате подобалася мені їх вистава ручних виробів: вовняних, шкіряних, бронзових, глиняних. Їх перфуми є такі сильні, що аж задурманюють. Павільон має прекрасну колекцію матерій, тканих чистим золотом, велику мапу та знімки із сільського життя.

Рівнож звертає на себе увагу 4 великих будинки General Exhibit Pavilion. В цих будинках є приміщені майже всі великі індустрії в Америці. Велике місце займає „States Steel Corporation”, де представлено цілу історію про сталь та залізо. Є тут копальня, де копають руду, де топлять її, де виробляють шини та ріжне залізне і сталеве знаряддя. Вуглева індустрія рівнож займає багато місця із копальнями, перевозом вугілля та колекцією ріжнородного вугілля. Відтак є тут представлена історія друкарства від Гутенберга аж до „Кунео Прес”. Навіть можна побачити листки із першої біблії та поодинокі букви та як їх зложувано. Дальше, є тут корпорації оливи і газоліни, папірова індустрія, переплетня книжок, великі друкарні як „Funk and Wagnalls”, „Kuneo Press” і „O'Donnelly”. „Cash Register Co.” має вистави своїх кас, а попри це є диктафони, машини до чищення, машинки до писання, ріжні ваги, мультіграф, міміограф, комптометр та офісове

знаряддя. Даліше є тут олівці, фонтанові пера, біжутерія і шовкові варстати, зубна паста та як її виробляють, валізи і куфри, ювілерські річи зі срібла, золота, п'ятини та діаманти, як їх добувають в Кімберлі в Африці. Фабрика годинників „Елджін” має гарну колекцію кишенькових годинників від 1640 року, а відтак показує свої вироби від 1867 року аж до тепер. Інструмент в роді постументу (Riefler Precision Clock), який губить на день лише 8 тисячних секунди, показує все точний час, а „Trensit Telescope” інструмент служить на це, щоби ним діставати точний час зі з'їзд. А вже найкраще поставилася „Phoenix Hosiery Co.”, бо усталила великі машини, які на ваших очах нараз плетуть 24 панчохи з 4 різних кольорових ниток.

„Sinclair Oil Corporation” має оригінальну виставу, побудувавши великого дінозавра, який стоїть в пралісах та головою махає. Два менших дінозаври лежать в болоті. Це має представляти добу, коли формувалася олива на землі. Вправді з наукового боку це не відповідає правді, але з бизнесового боку цей помисл зовсім оригінальний.

„Firestone”, найбільша фабрика на світі гумових річей та гум для автів, має свій власний будинок, де на очах глядачів вирабляє гуми. Процес дійсно цікавий та поучаючий. А щоби притягнути людей, мають вони електричне приспособлення, що як струя світла паде на 3 великих карти з водою, то сікронічна оркестра починає грати. Заводи свої має ця фірма в Акрон, Огайо.

Є великий будинок „Incubator”, куди приймають зараз по народженню дуже малих дітей, які є за делікатні до хову в дома. Тут дістають такі діти зовсім за дармо найліпшу опіку, яка є лише знана медичній науці. Будинок цей, докторів і норсок оплачують грішми, які збирають при вступі по 25 центів. Я бачив тут дитинку, що важила лише 1 і 1/2 фунта по народженню. Коли я шукав де чистоти та дбайливости, то власне тут я знайшов її.

Дуже цікавий є будинок під назвою „Life” (Життя). Сюди не впускають нікого понище 18 літ. Вступ 25 центів. Входить з правої сторони та бачите величавий рисунок, який займає 15 квадратних стіп, в роді дерева із меншими та більшими галузями. Це є „Дерево Життя”. На самому споді на пні є написано „Bacteria”, Protista та Protozoa, а де кінчиться пень, то приходять „Plants” (Phita). Тим, що не училися біології, то треба це розуміти, що самі підвалини життя складаються із роду ростиного (плент), роду звіринного (енімал) і протозоя (це ні ростина ні звірина). Із пня виступають кілька родів губок (sponges). Щоби оминати технічні назви, які є дуже трудні до зрозуміння тому, хто не учився цього в школах, я лише побіжно згадаю, як вищі роди звірів прибували та доповняли довгу лінію життя. За октапусами прийшла родина риб (fishes), відтак рід пів-риби а пів-звіря, даліше звір-риба, що мала легені (дихала воздухом), ще пізніше прийшли іхтіозаври і дінозаври,

відтак звірі (ссавці), малпи, передчоловік, а при кінці чоловік.

Та дуже цікаво є представлений процес повстання і розвитку самої людини. Починається рисунками як мужеський зародок (spermatoz) лучиться із жіночим яечком (ovum), та як відтак росте. Є тут збірка доконаних зародків (fetus) від 8 днів, день за днем аж до 9 місяців, коли дитина родиться. Це рішучо найкраща збірка, яку можна побачити дебудь у світі. Окрім цього є тут один із професорів, що викладає життєвий процес та відповідає на поставлені питання глядачів.

Даліше є тут колекція скелетів із різних малп для порівняння до скелету чоловіка. Є рівнож ресторований чоловік від пів мільона років та цілий його перехід аж до витворення чоловіка теперішнього типу. Поза салею наук (Hall of Science) цей будинок є найбільше вартісний для науки і поступу культури.

(Даліше буде).

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ТА ЧИТАЙТЕ

„ЖІНОЧИЙ СВІТ”

одинокий ілюстрований жіночий журнал в Америці та в Канаді.

Орган Союзу Українок Америки

під редакцією Марії Е. Бек.

Річна передплата в Америці \$2.00.

Поодинокое число від Нового Року 20 центів.

Адреса:

ZINOCNY SVIT,

1006 E. CARSON STREET, PITTSBURGH, PA.

— Ви мене вчора здурили, коли ви сказали, що ви зі Степаном далекий свояк. Тимчасом я довідався, що він ваш рідний брат!

— А всеж таки ми далекі собі свяки, бо Степан найстарший з чотирнадцятьох братів, а я наймолодший!

—
Молодий чоловік: Пане бос, прошу вас, позвольте мені відвідати мою наречену в шпиталі.

Бос: Добре. Та ви якось так спокійно говорите це; видно вона не є небезпечно хора.

Молодий чоловік: Ні, вона є шпитальною доглядачкою.

—
Івась: Мамо, а то ми маємо немудрого учителя! Він навіть не розуміється на конях!

Мати: Ну-ну! Як ти впав на це?

Івась: Я нарисовав коня, а він питається мене, що то таке?

—
На годині французької мови.

Учитель: Затямте собі, що в французській мові нема двозвука „ай”, а все його читаємо як „о”.

Учень: То, прошу пана професора, у Франції коти м'яввають не „м'яв”, а „мо”.

ЧИТАЙТЕ І ШИРІТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС

НАРОДНЕ СЛОВО

ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ ПІД РЕДАКЦІЄЮ М. ХАНДОГИ

В НАРОДНІМ СЛОВІ

ЩО ТИЖНЯ ПЕРЕЧИТАЄТЕ РЕДАКЦІЙНІ СТАТТІ М. ХАНДОГИ ТА
КОРЕСПОНДЕНЦІ ЗІ ЛЬВОВА, ВІДНЯ, БЕРЛІНА, ВАРШАВИ
І З ДРУГИХ МІСТ.

ПЕРЕД ПЛАТА:

На рік \$2.50; На пів року \$1.50; До Канади \$3.00.

Адреса:

THE NATIONAL WORD

P. O. Box 1915, Pittsburg, Pa.

Tel. ENDICOTT 2-1618. Established 1909

РИЗНИЦЯ

S. OLSHANSKA

MANUFACTURER AND IMPORTER OF
VESTMENTS, FLAGS, BANNERS AND
PLASCENIZAS

SLUZEBNIKS AND EVANGELIUMS

CHANDELIERS, SHALICES, METAL-
WARES, OIL PAINT PICTURES,
CANDLES, ETC.

131 RIVERSIDE DRIVE,

NEW YORK, N. Y.

Виробляю Українські Прапори,
Церковні Ризи та всякі річи, які по-
трібні для церков.

З ДНЕМ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

ДАЙ БОЖЕ, ЩОБ ВОСКРЕСЛА

НАША ПОНЕВОЛЕНА УКРАЇНА.

Такі желання складає всім своїм Зна-
йомим Землякам, Товариствам, Свя-
щеникам, Церквам та їх Урядникам:

РОДИНА СЕРБИНСЬКИХ

169 AVENUE A,

NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ВИДАННЯ :

РОЗБУДОВА НАЦІЇ

дво-місячник, орган ПРОВОДУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ. — Річна передплата \$1.20, поодинокі число 20 ц. Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

* * *

НОВИЙ ШЛЯХ,

націоналістичний тижневик, орган УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ в КАНАДІ. Річна передплата \$2. — Адреса: NEW PATHWAY, 832-20th Street, Saskatoon, Sask. — Canada.

* * *

САМОСТІЙНА ДУМКА,

літературно-науковий і політично-суспільний місячний журнал. Виходить в Чернівцях, Румунія. Річна передплата \$2, — Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

* * *

САМОСТІЙНІСТЬ,

новий український тижневик націоналістичного напрямку. Виходить від 1-го січня цр. в Чернівцях, Румунія. Річна передплата \$1. Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

СУРМА,

місячник, орган Військового Штабу О.У.Н. — Річна передплата \$1, поодинокі число 10 ц.

І УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТ,

ідеологічно-політичний місячник, видаваний О.У.Н. — річна передплата \$1, поодинокі число 10 ц. Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

* * *

ВІСТНИК О.Д.В.У.,

місячник, орган ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В АМЕРИЦІ. Річна передплата тепер \$1.50, поодинокі число 15 ц.

* * *

Замовляйте цікаву книжку:

„ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?“,

яку написав полк. РОМАН СУШКО.

Читайте про провокації українських контррозвідників в користь Польщі. Свіжий транспорт з краю. Ціна 25 ц.

НАША АДРЕСА:

EXECUTIVE COMMITTEE of O.D.W.U.:

P. O. Box 13, Sta. D, — New York, N. Y.

ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?

Хочете пізнати ляцькі лайдацтва?

Хочете пізнави, якими методами працює ляцька розвідка?

Хочете знати, як „працює“ на службі ляхів Чоботарів?

Хочете знати, як американські „оборонці“ і галицькі радикали допомогли ляхам відповісти на звісну петицію-оскарження в Союзі Народів в справі тортування українських політичних в'язнів?

Хочете пізнати тайну, якою окутали вороги вбивство Ген. Штабу полковника Ю. ОТМАРШТАЙНА, колишнього шефа штабу Корпусу „Січових Стрільців“ і члена УВО?

Хочете пізнати, якими підлими засобами послуговуються вороги і противники в боротьбі з УВО?

Тоді читайте книжку, що її видав автор звісного оскарження проти ляхів за тортування українських політичних в'язнів; б. полк. „Січових Стрільців“; учасник звісного повстанчого походу, що закінчився смертю 359 Героїв під Базаром; та дворазовий в'язень ляхів під закидом, що по смерті бл. п. Ю. Головінського переняв по нім Краєву Команду УВО —

ПОЛКОВНИК РОМАН СУШКО,

Замовляйте в ЦЕНТРАЛЬНІЙ УПРАВІ ОДВУ.

ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?